

ARADI KÖZLÖNY

Administrátor delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 55. No. 49
1940. március 2. szombat.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradul Közlöny, înreg în Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

A fémháboru

A hamburgi világgazdasági intézetben hatalmas térkép lóg. Aki ezt a térképet tüzetesen meg nézi, azt a mindenféle színű beraizolt karikák egész sora hozza zavarba. A körök alá és a közlekedési vonalak mellé írt nevek szolgálnak első útmutatóul, mert az Anacouda Copper Co., az International Nickel Co. of Canada, az Amalgamated Metal és az American Metal nevei — melveket itt olvashatunk — adják tudunkra, hogy a nemes vasércek birodalmában vagyunk. Ezek a nevek. Guggenheim, Stanley, Capitan, LITTLETON, Patino, Oppenheimer képezik a kapcsolatot a különböző nemzetek színeivel felrajzolt körök között, melyek nagysága a vonatkozó társaság tőkeerejének megfelelő. Ez a térkép most életre kelt. A fémháboru vezérkari térképe lett belőle.

Ennek a háborúnak haditerülete Északkanada örök jégbirodalmától Délafrika izzó aranybányáig és a vízben bár szegény, cinnben azonban annál gazdagabb bolíviai felföldtől a malájai félsziget és Holland-India mocsaras vidékéig terjed. Ez a háboru tulajdonképpen az elképzelhető legfurcsább eszközök igénybevételével a lángvető fémek birtoklásáért már évtizedek óta folyik. A vesztett és nyert csaták színhelve a világpiac. Nem egy kis állam került válságba, mert a trösztök mögött meghuzódó nagyhatalmak akaratának ellenszegülni merészelt. Milliós és milliós színes rabszolga dolgozott végkimerüléséig azért, hogy nagyobb osztalékot adhassanak és hogy a nincsteleneket a monopolizált árakon keresztül még jobban kifoszthassák. A fémháboru Nyugat kapitalista nagyhatalmai viselték egymással szemben azért, hogy helyzetüket mindjobban megerősítsék. Időnként attól sem riadtak vissza, hogy a piac monopolizálása céljából összefogjanak és így egyesült erővel még jobban kiszákmányolhassák a nagyfogvasztókat. Ezen a térképen feltüntetett területen még ma is feltétlenül uralkodik a nagytőke, amelynek erejét a régi ipari államokban a munkásság ellenállása és az állami ellenőrzés már a múlt század 80-as éveiben megtörték.

A brit kapitálístáknak sikerült az utolsó tíz év leforgása alatt Amerikától a fém feletti hatalmat elragadni. Míg 1929-ben úgy látszott, hogy az Egyesült-Államok hatalma megtörhetetlen, addig 1937-ben már a helyzet annyira változott, hogy saját belső piacokra szorultak vissza. Megalakították előbb az angol-amerikai nikkel-monopóliumot, majd az ólom, cink, ón és a réz nemzetközi kartelljeit, melynek haszna nem egyszer a 250 százalékos hozadékokat is elérte. Anglia fölénye olyan nagy lett, hogy az Egyesült-Államok az amerikai piac ellen intézett brit támadás kivédésére kénytelenek voltak réz-vám, majd az ezüstfeldvásárlás politikájához folyamodni, melyek tulajdonképpen nem jelentettek egyebet, mint az ólom- és cinkbányák szubvencionálását.

Mint minden háborúnak, úgy a fémháborúnak is meg voltak a sajátos taktikai vonásai. Míg az amerikaiak kizárólag a tőke 100 százalékos birtoklásának módszerével harcoltak, addig az angolok a tőkerészesedés rendszerével és egyes személyek megnyerésének módszerével folytatták küzdelmüket. Az angol taktika meglepő eredményre vezetett. Legjellemzőbb példa erre Sir Ernest Oppenheimer, aki 1880-ban a hesseni Friedbergben született. A fiatal Oppenheimert apja 17 éves korában Antwerpenben élő testvéréhez küldte tanulni. Ezzel kijelölték az utját a későbbi „gyémántkirálynak”, akinek tanítómestere, Beyt, Breitmayer, Brenheim és Mosesthallal együtt megalapította a gyémántszindikátust, amelynek megbízásából a fiatal Oppenheimer 1902-ben Délafrikába ment, ahol nemsokára Kimberley polgármesterévé lépett elő. Ezzel összeköttetésbe került a politikával, amely őt később

Sumner Welles pénteken Ribbentroppal tárgyal

Nehézségekbe ütköznek az angol-olasz kereskedelmi tárgyalások. — Törökország nem kezdeményez akciót a Szovjet ellen

Tervszerű visszavonulást hajtanak végre a finnek

Berlin. (Rador.) Sumner WELLES államtitkár ma délelőtt 10 órakor Berlinbe érkezett. Sumner Welles, aki Jay Pierpont Moffat, az Egyesült-Államok külügyi hivatala európai osztályának vezetőjével érkezett meg, az állomáson Weissacker német birodalmi külügyi államtitkár és von Dörnberg protokollfőnök üdvözölte. Rajtuk kívül megjelent a pályaudvaron Kirk amerikai ügyvivő, a nagykövetség személyzetével együtt.

Sumner Welles, az Egyesült-Államok külügyi államtitkárát Ribbentrop német külügyminiszter kihallgatáson fogadta. A berlini amerikai nagykövetség jelen volt a találkozón.

Sumner Welles vasárnap este, vagy hétfőn reggel utazik el Berlinből. Roosevelttől küldöttje Svájcban keresztül Párisba utazik.

Roosevelt követe Berlinben

Berlin. Sumner Welles, amerikai külügyi államtitkár pénteken látogatást tett Ribbentrop külügyminiszternél, majd az amerikai ügyvivő villásreggelit adott tiszteletére. Valószínű, hogy Sumner Welles Hitler kancellár is kihallgatáson fogadja a nap folyamán.

Német körökben hangsúlyozzák, hogy Welles tájékoztató céljából magánlátogatóként érkezik Berlinbe, ezért hivatalos programot nem állítottak össze számára. (Rador.)

Az angol sajtó a legnagyobb figyelemmel viseltetik Sumner Welles útja iránt. A lapok az amerikai közvélemény számára írt cikkeikben hangsúlyozzák, hogy ne kecsegtessék magukat ábrándokkal, mert a jelenlegi körülmények között igazságos és tartós békét, olyan értelemben, mint ahogyan azt Chamberlain birgminghami beszédében leszögezte, kötni nem lehet.

Ismét híre jár annak, hogy Hitler békejavaslatot tesz, de legutóbbi beszéde beigazolta, hogy nem hajlandó a szövetségesek legcseké-

lyebb kívánságainak eleget tenni.

A News Chronicle azon véleményének ad kifejezést, hogy Sumner Welles küldetése nem fog sikerrel járni, bár egész Európa békét kíván. Semmi sem mutatja azt, hogy Németország olyan akcióban venne részt, amely ezeket a reményeket igazolná. A lap végül azt a reményét fejezi ki, hogy Roosevelt elnök sem mi olyan javaslatot nem tesz, amely alkalmas volna a nemzeti szocializmus megerősödésére Európában.

A Daily Mail szerint Welles tisztában van a szövetségesek hadicéljaival és Chamberlain beszédében leszögezte, hogy a békekonferenciára meghívják a semlegeseket is, hogy azok is hozzájáruljanak az új Európa felépítéséhez. Feltesszik a kérdést, hogyha Németország megverné a háborút, vajon ő is meghívna-e a semlegeseket a békekonferenciára, vagy hogy egyáltalán tartana-e ilyen konferenciát. A lap kétségbevonja, hogy Hitler kancellár hajlandó lenne ilyen liberális magatartásra.

nemcsak, hogy a nemesek sorába emelte, hanem módot adott neki arra, hogy a gyémántpiac monopolizálásával, melyet a kormány segítségével hajtott végre, magának hatalmas vagyonot gyűjtson. Miután így a gyémántpiac koronázatlan királya lett, módja nyílt arra, hogy ezen biztos helyzetéből a szintén nagy haszonnal kecsegtető aranybányák felé forduljon, melyek közül az ország keleti felén elterülő legjobb bányákat meg is szerezte. Innen már csak egy lépés volt, hogy Rhodesia még fel nem tárt rézhegyeit is birtokba vegye, amelyeket nagyrésztben ma is Oppenheimer, Sir Auckland Goddes, az anatómia egyetemi tanára, Alfred Chester Beatty tábornok, a háborús és háboru utáni évek többször volt angol minisztere, a Rio-Tinto-csoport tulajdonosa együtt termelnek ki.

A rhodesiai bányák körül 1926-1933-ig a brit és az amerikai tőkék között a felsőbbbűség elnyeréséért óriási harc dúlt. Oppenheimer ugyanis 1917-ben amerikai tőkét is bevont a tröszt érdekében, anélkül azonban, hogy a vezetést csak egy jótányira is kiengedte volna kezéből. Legkomolyabb konkurrens Chester Beatty volt, aki a Roan Antelope és a Mufulira bányákat feltárta. Ez az amerikai Dunn-nek Éva leányával kötött házassága révén New York kapitalista világának minden támogatását megszerezte. Miután azonban a feltárási költségek egy részét előteremtteni nem tudta, kénytelen volt az American Metal Co.-

val egyesülni olyképpen, hogy a tárcájában lévő részvényeinek tekintélyes részét a Metal Co. hasonló névértékű részvényeivel cserélte el. A rhodesiai bányáknak az amerikai réz és a jugoszláv ólomérdekeltséggel történt ilyenforma egyesülése az angoloknak túlnagy konkurrenciát jelentett, amiért is elhatározták, hogy Chester Beatty maguknak megnyerik és számára az angol állampolgárságot biztosítják. Ez 1933-ban meg is történt. Ezzel aztán végleg megszűnt Délamerikában az amerikai befolyás. A brit elv: „Men not Measures” ismét győzedelmeskedett. A fémháboruban az Oppenheimerek, Chester Beattyk és Davisek stb. játsszák a hadtestek és a dreadnoughtok szerepét. Az angolok az amerikaiak leghasználhatóbb embereit kaparintották meg maguknak.

A színes fémeért folyó küzdelem taktikai húzásai színesek és sokoldalúak. Mert ha fegyverkezési ércet feletti uralomról van szó, úgy a küzdőfelek minden tiluk telhetőt megkísérlelnek. És a háboru kitörése előtt közvetlenül ugyis látszott, hogy a frontok megmerevedtek — mert az angol gazdasági imperializmus a hirt kissé tufeszitette — és az Óceánon túlról már figyelmeztető hangokat lehetett hallani a brit monopolizálási igyekezettel szemben, egy pillanatig sem szabad azt hinni, hogy ez állandó jelenség és egy hosszabb háboru esetén a legnagyobb eltolódásokra is el kell készülni.

mert hiszen Németország több ízben az államok közötti tanácskozások ellen foglalt állást. A Daily Telegraph felhívja Welleszt, hogy látogasson el Lengyelországba és Csehszlovákia is, ismerje meg, hogy milyen körülmények között élnek az őslakók, mert csak így nyerhet tökéletes képet az európai helyzetről.

A La Victoire-ban Gustav Hervé emlékezteti

Sumner Welleszt Hitlernek a múltban Ausztriára, Csehszlovákiára és Lengyelországra vonatkozó kijelentéseire. Nem célunk — írja Hervé — Sumner Welleszt és Roosevelt elnököt elkedvetleníteni, csak hangsúlyozni kívánjuk, hogy olyan békéről, amelyet Hitler szeretne, sohasem lehet szó.

Állítólagos német béketerv került nyilvánosságra

London. (Rador.) A Reuter iroda jelenti, hogy londoni politikai körökben nem tanúsítanak túl nagy komolyságot azon úgynevezett béketervvel kapcsolatban, amelyet Tavistock lord, valamint az „Európa keresztény megszervezésére” alakult angol bizottság terjesztett elő. Ez a terv csak korlátozott érdeklődést keltett az angol lapok körében és egyesek, mint például a Times, nem is közölték azt. A tervet egyébként a német propagandaügynökök által megindított béke-offenzíva egy újabb tünetének tekintik. Figyelemre méltó, hogy a terv teljes ellentétben áll Hitler kancellár legutóbbi beszédével. Az említett béketerv, amelyet állítólag a német hivatalos körök jóváhagytak és támogatnak, a következő pontokat foglalja magában:

1. Új csehszlovák állam, azzal a feltétellel, hogy semleges maradjon. 2. Független lengyel állam a tengzorra való kijáráttal, vasúti kedvezményekkel és azzal a joggal, hogy a Visztulát

használhassa. 3. Ausztriában népszavazást rendeznének nemzetközi beavatkozás nélkül. 4. Németország hajlandó leszerelni. 5. Németország hajlandó belépni a Népszövetségbe, ha korrekciót magartartást tanúsítanak vele szemben. 6. Németország hajlandó tanulmány tárgyává tenni olyan javaslatokat, amelyek megkönnyítik számára a nyersanyagoknak a gyarmatokról való behozatalát és nem ragaszkodik ahhoz, hogy gyarmatait visszakapja. Azt kéri ellenben, hogy a nyersanyagokat ne kelljen aranyban megfizetni.

Angliában úgy tudják, hogy a fenti béketerv támogatói között kommunisták, pacifisták, nemzeti szociálisták és angol fascisták szerepelnek. A tervvel kapcsolatban mindössze még annyit jegyeznek meg, hogy Anglia békecéleit úgy Chiamberlain, mint Halifax legutóbbi beszédeikben teljes részletességgel megvilágították.

Feltartóztatnak minden olaszországi német szén-szállítmányt az angol hadihajók!

London. (Rador.) A Reuter jelenti, hogy péntek éjszakától kezdve a brit hadihajók feltartóztatnak minden német szén-szállítmányt, melyek a tengeren Olaszország felé haladnak. Pihánatnyilag több holland kikötőben található szárazs

olasz hajó, melyek Németországból szenet szállítanak Olaszországba. Leszögezi az angol jelentés, hogy minden szén-szállítmányt feltartóztatnak, ha a hajók a holland kikötőket elhagyják.

Amerikai szénre van szüksége Olaszországnak?

Róma. (Rador.) A Havas-ügynökség jelentése szerint Olaszországnak szándékában áll tárgyalásokat kezdeni az Egyesült-Államokkal évi 3 millió tonna szén vásárlása céljából. Ezt a szénmennyiséget addig Anglia szállította, de a londoni és a római kormányok között nehézségek keletkeztek.

Olaszország a szén ellenértékét nem akarja aranyban vagy erős devizában megfizetni és reméli, hogy az Egyesült-Államokban nagyobb hitelt kaphat, ami hozzájárulhat az olasz-amerikai árucseretorgalom kifejlődéséhez.

Törökországot nem érhetik meglepetések

Ankara. (Rador.) Ravfik Seidam török miniszterelnök az ankarai rádióban csütörtökön este beszédet tartott és ebben a következőket mondotta:

— A legutolsó 12 hónap alatt nagyarányú előkészületeket tettünk és Törökország most készen áll minden eshetőségre. Ma, előkészületeink utolsó napján szölok a néphez. A legutolsó esztendőben Törökország 30 millió török fontot költött a hadseregére. Az ostromállapot alkalmazására kiadott törvényt rosszul értelmezték úgy a külföldön, mint a belföldön. Így keletkeztek azok a hírek, hogy Törökország bevezette a háborús törvényeket, mozgósítást rendelt el és akcióra készül a szovjet ellen. Ezek a hírek minden alapot nélkülöznek. Hogy beépülünk a háborúba vagy ne, erről nemzeti érdekeink figyelembevételével határozunk. Az ostromállapotról szóló törvény bevezetése óvatossági intézkedés volt, mert amikor a külföldön ilyen arányú zavarok vannak nálunk sem volt lehetséges, hogy az ország rendes törvényeire támaszkodjunk. A háború és a mozgósítás súlyos felelősséget jelent a török államférfiakra és éppen ezért alapos tanulmányozásra van előzetesen szükség. Ilyen intézkedéseket Törökország csak akkor tesz, ha érdekei és léte

életbevágóan van fenyegetve. Az utolsó hat hónap óta semmi változás nem történt a Szovjet fel való viszonyunkban. Nem is akarunk semmiféle akciókat indítani a Szovjet ellen és nem áll fenn semmi olyan ok, amely miatt a Szovjet bennünket megtámadhatna. Csak a mi külpolitikánkat és a háborúba való beépülésünket senki sem befolyásolhatja külföldről. Minden határozatot tisztán szívvel hozunk meg. A nemzetközi válság, amely a világ legnagyobb részére kiterjedt, most már határainkhoz ért.

Törökország fokozza nemzetvédelmi kiadásait

Istanbul. (Rador.) A Stefani olasz távirati ügynökség közli, hogy Törökország nemzetvédelmi kiadásai az elmúlt évi közel 5 millió török fonttal szemben ez évben 150 millió török fontot tesznek ki.

Anglia nem akar hadihajókat küldeni a Fekete-tengerre

London. (Rador.) A Reuter iroda közli, hogy Londonban hivatalosan megcáfolták azt a hírt, amely szerint Anglia felhatalmazást kért volna a török kormánytól arra, hogy angol hadihajókat küldjön a Fekete-tengerre.

Reynaud rendkívüli rendszabályai Franciaország gazdasági ellenállásának biztosítására

Páris. A Havas távirati iroda jelenti: Reynaud pénzügyminiszter tegnap este a rádióban hosszabb beszédet mondott, amelynek során bejelentette, hogy Franciaországban néhány napon belül bevezetik az élelmiszerjegyeket.

Beszéde elején megállapította, hogy Franciaország pénzügyi helyzete a lehető legjobban. A háború valamennyi költségét az adóbevételekből és a felszerelési kölcsönökből fedezték s a havonta szükséges nyolc milliárd frankot továbbra is ezen a módon fedezik. Franciaországban az élet normális keretek között folyik. A rendes ipari termelés csökkent, mert Franciaországban jelenleg ötmillió ember teljesít fegyveres szolgálatot és a munkások százazrei dolgoznak hadianyag-

gyárakban. Gazdasági téren szükségesnek mutatkozott bizonyos korlátozó intézkedések életbe léptetése. A fogyasztást szabályozni és arányosítani kell. Ezért léptetik életbe Franciaországban a jegyrendszert. Ezt az intézkedést az óvatosság és a célszerűség diktálja, azért, hogy Franciaországban nagy élelmiszerkészleteket halmozzanak fel. Erre annál inkább szükség van, mert Németország gazdasági háborút indított Franciaország ellen.

Majd így folytatta a pénzügyminiszter:

— A német hadsereg nem támad. Talán mert egy új Verdun bekövetkezéséről fél? Nem azért. Hitler német kancellár január 30-iki beszédében kijelentette, hogy a lengyelországi sikerrel

befejezett hadjárattal Németország szabaddá tette hátát és teljes erővel fordulhat Franciaország felé. Hitler beszéde után azt lehetett volna várni, hogy a nyugati offenzíva hamarosan be fog következni. Azonban a német hadsereg nem támad és nem is fog támadni tavasszal sem. Ebben a várakozásban azonban célzatosság és szándékos tudatosság van. A németek azt hiszik, hogy a háború következtében a francia lakosságra nagy teher szakadt és nem fogja elviselni tudni a megpróbáltatásokat. Hitler azért vár, mert arra számít, hogy a francia nemzetben a szenvedés széthúzás és egyenlenséget fog okozni. A francia népnek meg kell mutatnia, hogy öntudatosan viselkedik. Egy háborúban a nélkülözés egy lépés a győzelem felé.

A pénzügyminiszter ezután bejelentette, hogy az illetékes hatóságok megtették az intézkedéseket a jegyrendszer bevezetésére vonatkozólag. Megállapította, hogy Anglia és Franciaország között az árucserre teljesen szabad. A vámsorompókat a két ország között eltávolították. Majd a háború utáni Európáról beszélt és kijelentette, hogy Angliának és Franciaországnak a harcot a győzelemig folytatnia kell.

— Hitler kancellár azt reméli, hogy megverheti Franciaországot, ha annak tartalékai kifogynak, de ebbeli várakozásában csalódni fog. Néhány napon belül általános népszámlálás kezdődik, hogy ennek alapján az égvéni fogyasztásra vonatkozó jegyeket kiadhassák. A vendéglőkben korlátozni fogják az élelmiszerbőséget és korlátozni fogják a magánszemélyek benzinfogyasztását is, mert takarékoskodniuk kell tartalékaikkal. Minden pazarlás a jelenlegi körülmények között bűn és minden megtakarítás értéket jelent a harc szempontjából. Nem elég azonban a fogyasztás korlátozása, hanem többet kell termelni, elsősorban pedig hadianyagot és olyan cikkeket, amelyek feltétlenül szükségesek az ország számára. A kivitelt sem szabad elhanyagolni, a földművelést pedig minden tekintetben támogatni kell. Éppen ezért felhívással fordulunk a nőkhez, akik a földművelésben és az iparban alkalmazhatók. A munkügyi miniszter jegyzéket állított össze azokról az iparágakról, amelyekben egy bizonyos százalékgig nőket kell alkalmazni. Ha az önkéntes munkaszolgálat nem hozná meg a kellő eredményeket, nem fogunk habozni, hogy bevezessük a kötelező polgári munkaszolgálatot Anglia és Franciaország között az együttműködés minden részletében ki van dolgozva és mód van arra, hogy ez az együttműködés a háború után is fennmaradjon. Ilyen módon a közösen kivívott győzelmet nem fogjuk elveszíteni, mint 1918-ban. A „gyenge farkasok” győzelme nem csak Franciaország, hanem minden egyes francia tönkretételét is jelenti. Ez a háború, amely most folyik kegyetlen és perfid. Bármilyen belső egyenetlenkedés katasztrófát jelenthet számunkra. Mutassuk meg az ellenségnek, hogy ismét csatlakoztunk a franciákban. Mutassuk meg, hogy több bátorságunk, erőnk és fiatalságunk van, mint nekik.

Villámsebes, borzalmas erejű új miniatűr torpedórombolókat dob harcba az angol haditengerészet

London. (Rador.) Az angol haditengerészetet rövid idő óta rendkívül gyors torpedórombolókkal látták el, amelyek erős legyverzetűek és mozgékonyak. Ezeknek a miniatűr páncélosoknak a felszerelését eddig titokban tartották és az angol sajtó ma hozta nyilvánosságra a részleteket. A hajók 20 méter hosszúak, 2000 lóerős motor hajtja és még viharos időben is órákig 80 kilométeres sebességet képesek elérni. Ha messziről nézik őket, motorcsónakhoz hasonlítanak, mert első részük kiemelkedik a vízből, a hátsó rész pedig füstfellege burkolódzik. Repülőgépek és tengeralattjárók ellen vannak fel-fegyverezve, gépfegyverekkel és torpedókilövővel, valamint gránátvető készülékekkel. A hajóépítészet valóságos csodája, hogy ilyen kis hajókat ilyen jól lehetett fegyverezni. A motorok három sebességre állíthatók be és néhány pillanat alatt 20 kilométerről 80 kilométerre fokozható a hajók átlagsebessége. Ez a gyorsaság képezi a hajók legnagyobb biztonságát, mert villámsebességgel támadhatnak, vizont légi, vagy tengeri támadás esetén, feljületek alig képeshet célpontot.

A tengeri haro eseményei

Oslo. Ideérkezett jelentések arról számolnak be, hogy a 7000 tonnás Anfin nevű norvég gőzös a norvég partok közelében összeütközött egy német tengeralattjáróval, amely nyomban elsülvedt míg a norvég gőzös su-

lyosan megrongálódott és csak később pusztult el. (Rador.)

Sanfrancisco. (Rador.) A múlt év decemberében elsüllyesztett Columbus német hajó legénységének 35 tagja a Fella nevű olasz hajóra szállt, hogy Genuán keresztül hazautazhassanak. A Fella a Panama csatornán haladt át. Hivatalos helyen hangsúlyozzák, hogy a 35 német tengerész mind 52 évnél idősebb.

Páris. (Rador.) A Havas-iroda jelenti, hogy február második felében két francia hajót süllyesztettek el. Az egyik 3450 tonnátartalmú, mely torpedó következtében süllyedt a tengerbe, míg a másik 5390 tonnás hajó robbanás következtében pusztult el. A legénység közül három személy eltűnt. A 3450 tonnás „PLM 15” ugyanaz a hajó, amelynek elsüllyedését a francia admirális február 20-án jelezte.

London. (Rador.) A Reuter-iroda jelenti, hogy a Brott nevű 1583 tonnás hajót, amely pénteken Anglia egyik keleti kikötőjébe érkezett, a tengeren ellenséges repülőgépek támadták meg. A bombázás következtében a hajó matrózai közül többen meghaltak és néhányan megebeesültek.

Németország nem emel új erődvonalakat

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda hivatalos helyről nyert felhatalmazás alapján értesít, hogy a német kormány nem emel új erődvonalakat. A cáfolat megállapítja, hogy a német-dán határszakaszon a német munkaszolgálatosok kufurási és talajjavító munkálatokat végeztek és ez adott tápot a külföldi híreknek, amelyek erősítési munkálatokról szóltak.

Göring napiparancsa

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda közli Göring napiparancsát a légi haderő alapításának évfordulóján. A légi haderőhöz intézett napiparancs a következőképpen hangzik: — Ti vagytok a német nép és a Német Birodalom védői minden a levegőből jövő támadás ellen. De fegyver vagytok, mindenkivel szemben, akik megzavarták a békét.

A napiparancs további során Göring lelkes szavakkal szólt a fiatal német fegyvernem hősiességéről, majd kegyeletesen emlékezett meg azokról a német katonákról, akik a légi haderő küzdelmei során hősi halált haltak. Végül Göring napiparancsa azal zárul, hogy a német légihaderő teljes mértékben együttműködik a Vezérrel a végső győzelem kivívásában.

Kitüntetett német tengerészek

Berlin. (Rador.) Hitler vezér és kancellár, a hadsereg legfőbb parancsnoka, a haditengerészet legfelsőbb vezetőjének jelenlétében pénteken kihallgatáson fogadta Herbert Schulze kapitányt, akinek átnyújtotta a vaskoronarend lovagi keresztjét. Hitler kancellár ez alkalommal köszönetet mondott Schulze kapitánynak és tengeraltábornokjának legénységének azokért a sikerekért, amelyeket legutóbbi útjuk alkalmával értek el.

Ócskavasgyűjtés Franciaországban

Páris. (Rador.) Azok a diákok, akik a tegnapi napot ócskavasgyűjtésnek szentelték, egyetlen nap alatt száz tonnát meghaladó ócskavasat szedtek össze.

A hadihelyzet

Páris. (Rador.) A Havas-ügynökség jelentése szerint a nyugati fronton csütörtökön úgy, nappal, mint éjszaka nyugalom volt s mindössze tűzérési tevékenység folyt mindkét oldalról. Eltekintve kisebb előőrsi csatározásoktól a Mosel környékén. Az összetűzések következtében a franciák jelentéktelen veszteségeket szenvedtek. Három ellenséges repülőgép elrepült Észak- és Kelet-Franciaország felett.

London. (Rador.) A Reuter iroda jelentése szerint a német repülők pénteken ismét több halálhajót bombáztak az Északi-tengeren. Angol repülőgépek azonban elűzték a támadókat.

Megvásárolták a Graf Spee roncsait

Montevideo. Egy itteni kereskedő megvásárolta a Graf Spee német csatahajó roncsait. A kereskedő kijelentette, hogy a hadihajó anyagát kereskedelmi célokra használja fel. Nem lehet tudni, hogy mennyit fizetett a roncsokért, de állítólag nem többet, mint 10.000 pesót.

Anyuka nevet...

és az egy öröm nézni, mikor Anyuka nevet. Akkor látni lehet két fénylő fehér fogsort. Onnét nem! Használjon Ön is mártól NIVEA-fogpasztát és már holnap ámulni fog az eredményen. NIVEA-fogpaszta felüdít és alaposan tisztít.

NIVEA FOGPASZTA

NIVEA FOGPASZTA

Habzó és nem habzó.

legjobb 2x naponta.

A finnek tervszerű visszavonulása

Stockholm. A Reuter-ügynökség jelenti: Azok a finn csapatok, amelyek Viipuri városának romjait védelmezték, kénytelenek voltak a szovjethadserg nyomása elől visszavonulni. A csütörtökön este kiadott finn hadijelentés rendkívül borúlátó. A finn csapatok visszavonultak egy olyan védelmi vonalba, amely a Finn-öböltől Vuoksiig terjed a kareliai földszoros felénél. Taipalenél a finnek még ellenállnak, de a stockholmi katonai szakértők véleménye szerint ez a szakasz is veszélyeztetve van, ha az oroszok Viipurit elfoglalják. Az oroszok Viipurinál 3 vasútvonal és négy országut urai lettek. Moszkvából érkezett hírek szerint a szovjethadserg kiterjesztette vonalait Siainja mindkét oldalára és már csak 6

kilométernyire van Viipuritól délkeletre. Ha beigazolódik, hogy Kemere helységet — miként azt a szovjet hadijelentés közli — tényleg elfoglalták, úgy az orosz támadás sikerrel végződött. (Rador.)

Viipuritól 15 kilométerre délnyugatra fekvő finn állások ellen a szovjetcsapatok három irányban támadnak. Különösen nagy harcok folytak le a Viipuri előtt levő szigetek birtoklásáért. A finnek még ellenállnak és visszavernek minden támadást. Az új finn állások hatalmas gránittömbből épített tankakadályok, tankcsapdák, védik. A finn csapatok pedig mélyen az erdő belsejében vannak kiépített állásokban. Taipale környékén indított szovjet támadást is visszaverték a finnek.

Orosz előnyomulást jelentenek

Stockholm. (Rador.) A Reuter-iroda közli, hogy pénteken

három hónapi harc után az orosz csapatok 88 kilométer mélységben hatoltak be a Kareliai földszorosba. Viipuri városa eleste még vita tárgyát képezi.

A város teljesen romokban hever és az erődvonalon függő finn zászló mutatja csak, hogy a városban még vannak katonák.

A szovjet tűzérés két percnél husz-husz bombát lő a városra.

A megrongált épületek között van a német konzulátus egyik termében lévő Hitler-kép is. Svéd katonai szakértők szerint a finnek nem rendelkeznek elég emberanyaggal ahhoz, hogy az egész part-

vidéket védeni tudják. Viipuri esete nem jelent katasztrofális csapást a finnekre és a finn hadsereg a város teljes feladása után más védelmi vonalakba vonulhat vissza.

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda közli a leningrádi katonai körzetparancsnokság hivatalos jelentését, amely közli, hogy a kareliai földszorson tovább haladt előre a szovjetcsapatok támadó hadművelete. Több községet és üdülőhelyet szálltak meg és a csapatok most már Viipuritól csak 2 kilométernyire vannak. A szovjet légihaderő bombázta a finn csapatokat és a katonai célpontokat az orosz légvédelmi ágyúk és vadászgépek 36 finn repülőgépet megsemmisítettek.

Elmozdították hejéről Potemkin szovjet-külgylé népbiztost

London. (Rador.) Az angol lapok első helyen közlik a moszkvai rádió ama bejelentését, hogy Potemkin külügyi népbiztoshelyettes népbiztosi népbiztossá nevezték ki. A Daily Express azt hiszi, hogy ez az intézkedés Molotovtól ered.

Japan tiltakozik Vladivosztok esetleges blokádja ellen

Tokió. (Rador.) A japán lapok különös érdeklődéssel viselkednek azon angol terv iránt, amely Vladivosztok szovjet kikötő blokádja ellen tiltakozik. A külügyminisztérium szóvivője megállapítja, hogy ez a tervezet olyan probléma, amely elsősorban Angliát és Szovjetországot érdekli. Ha a japán tengerészetet gátolnák, úgy megfelelő intézkedéseket fogantatnának. A Nichi-Nichi jelenti, hogy a japán kormány londoni képviselője utján tiltakozást jelentene be Vladivosztok blokádja ellen, mert meg akarja gátolni a háború kitörését Japán közelében.

Tokió. (Rador.) A Domei japán távirati iroda erőiesen cáfolja azon német forrásból származó hírt, amely szerint a Hakodate Maru nevű japán hajót Malta közelében angol hadihajók feltartóztatták és a kikötőbe kísérték. A japán jelentés hangsúlyozza, hogy a gőzös február 28-án Genuába érkezett, anélkül, hogy angol hajók megállították volna.

URANIA mindig az élen.

Telefonálót 1232.

Amire még nem volt példa! — Két világsláger együtt!

„A férj közbeszól” Claudette Colbert és Don Amache kacagtató, szellemes vígjátéka.

II. A csavargóköltő Francois Villon élete.

„Csavargókirály” Ronald Colman, Francois Dee, Henry Wilkoxon. Háborúk, kalandok, cselszövesek, szerelmek.

3-kor matiné: A férj közbeszól. — 5, 7, 8, 9-30.

Szálasi vagy Szálosián..?

A budapesti büntetőtörvényszék elítélte Fiala Ferencet, Sulyok képviselőnek a Szálasi-kérdésben mondott beszédével kapcsolatos sajtóvétsége miatt

Budapestről jelentik: A budapesti büntetőtörvényszék csütörtökön mondott ítéletet abban a perben, amelyet Sulyok magyar képviselő indított Fiala Ferenc ellen sajtórágalmazás ügyében. Fiala a sajtórágalmazást Sulyok egyik parlamenti beszédével kapcsolatban követte el. A beszéd a Szálasi-kérdésről szólt. Sulyok jogi képviselője vádbeszédében azt hangoztatta, hogy a képviselő nem vonta kétségbe a Szálasi-család tisztességét és becsületét, de viszont kétségbe vonta Szálasi magyar állampolgárságát. Szálasi nagyapja, 1890-ben Bécsben élt, nem volt magyar állampolgár és így fia és unokája sem az. Idősebb Szálasi Ferenc felmutatta ugyan optálási bizonyítványát, ez azonban nem jelent semmit, mivel csak az optálhatott magyar állampolgárságra, aki megelőzően már ilyen volt. Han góztatta hogy a Szálasi-család családi okmányok alapján valóban használta a Szálosián nevet. Az utolsó szó jogán Fiala Ferenc szólalt fel: s azt állította, hogy a magyarországi lapok a keddi tárgyalást meghamisították. A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette ítéletét, bűnösnek mondotta ki Fiala Ferencet sajtórágalmazás vétségében, ötven pengő pénz büntetésre ítélte, de a büntetés végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztették. Arra

is kötelezték Fialát, hogy az ítéletet jogerőre emelkedése után a Magyarság című lapban közölje le. Az ítélet indokolásában a törvényszék leszögezte, hogy a valóság bizonyítása nem sikerült, mert nem nyert beigazolást, hogy a Sulyok által a magyar képviselőház asztalára letett iratok hamis fényképmások lettek volna. Nem tudták beigazolni Sulyoknak azt az állítását sem, hogy Szálasi nagyapja nem tudott magyarul, sem azt, hogy ne lett volna magyar állampolgár. A családnév használatával nem látta beigazoltnak a bíróság a Szálasi név használatának jogosultságát, az „ián” végződés szokásos örmény névképzés, ezt azonban csak az örmény írással használják, de a latin iratokban elhagyják. A törvényszék feltehetőnek tartja, hogy a Szálasi-család Moldovából vándorolt be Magyarországra, azt azonban, hogy a Szálosián-család magyarosodott-e el, vagy a Szálasi-család örményesedett-e el, nem lehetett kétségtelenül megállapítani, de egyes nyelvi mutatók arra mutatnak, hogy a családnév eredetileg Szálasi volt.

Fiala és védője megnyugodott az ítéletben, Sulyok jogi képviselője azonban sulyosbírást ért és az ítélet jogi és ténybeli megállapításai ellen is felebbezett.

A finn háború néma szereplői:

a RÉNSZARVASOK, LOVAK, TEHENEK

A lappok értenek legjobban a rénszarvasokkal való bánáshoz

London: A finn-orsz háború néma szereplőiről: a rénszarvasokról, a lovakról és a tehenekről kevés szó esett eddig, noha szerepük igazán nem csekély.

Csak kevesen tudják, hogy Finnországban 350 ezer ló és 100 ezer rénszarvas „vesz részt” a háborúban. A négylábú önkéntesek szerepe tendikvül jelentős a frontok mögött gyakran látni amint egy ló vágát a mögötte jörintezik, azaz vontatja magát egy fegyveres katonára. A lovak ilyen módon való felhasználása azonban nagy nehézségekbe ütközik, mert a takarmány elszállítása és raktározása bonyolult és szinte megoldhatatlan feladattal jár.

De a finn hadvezetőség az állatokkal is takarékosabb, mint az orosz, mert a háború kezdete óta az orosz hadsereg tízezer lovat vesztett s ebből négyezer élve került a finnek kezébe. Az elfogott lovakat hátra vitték és teherszállításra használják fel. Kevesebb gondot fordítanak a finnek a tehenekre.

A Times tudósítója tanúja volt annak, amikor az északi harcmezén, néhány órával egy ejkeséredt és véres harc után, egy finn katona nagy lelkiyugalommal fejt egy tehenet, míg körülötte százával feküdtek a halottak és sebesültek. Zablisztet kevert telet a finn katona a világ legjobb itajának tartja.

Még a teheneknél is fontosabb a finn hadsereg számára a rénszarvas. A finn katonák híres többnapos őrájárata, amikor egészen a Jeges-tengerig előnyomulnak, kizárólag a rénszarvasoknak köszönhető.

A rénszarvas hihetetlenül kitartó és teherbíró képes a napokon át könnyedén huzza a lőszert, gépfegyverekkel és élelmiszerekkel megrakott szánt. De egyetlen nagy hátránya van: rendkívül nehéz vele bánni, rengeteg türelem kell hozzá, mert a rénszarvas makacs, mint a bivaly. Maguk a finnek nem is értenek a rénszarvas kezeléséhez s legjobban esetben lappok látják el ezt a nehéz feladatot. A finn kormány a biztonság kedvéért 10 ezer rénszarvast a svéd határ közelébe terelt, hogy szükség esetén fedezni tudja az ország hus-szükségletét. A finn háború különben sem kedvez az állatállományának. A rókákat, a vörös rókákat az ezüst rókákat, a nagyszámban fejbukkanó farkasok pusztítják. A farkasok az előnyomuló orosz hadsereg úti maga előtt.

Rájár a rud a jegesmedvékre is, melyeket eddig szigorúan védett a törvény. Az orosz katonák

minden medvét lelőnek s husát elfogyasztják. Félős, hogy a jegesmedvék máris áldozatai esnek a konfliktusnak. Egyedül a fajdkakasok jártak jól, mert míg békeidőben ezreivel szállították őket Svédországba és Norvégiába, ma aránylag békében élnek és exportról egyelőre szó sincs.

Névtelen följelentés alapján:

Titokzatos bűntényt leplezett le a székelyudvarhelyi rendőrség

Kovács Gyula cipésmester házának lépcsőfeljárata alatt

bezuzott fejű, mésszel leöntött holttestet találtak

Székelyudvarhely. Háborzongató szenzáció pattant ki szerdán Székelyudvarhelyen. Egy régebben eikövetett rémdráma nyomára jutott a rendőrség s azonnal megkezdte az eddig titokban tartott bűntény részleteinek felderítésére irányuló nyomozást.

A székelyudvarhelyi rendőrség bűnügyi osztálya szerdán, február 28-án névtelen levelet kapott, amelyben a magát meg nem nevező levélíró azt közölte, hogy a Szent Imre-ucca egyik házában pincéjében egy titokban elásott holttest van.

A rendőrség emberei azonnal megkezdtek a nyomozást és annak röviden meglepő eredménye volt. A holttest valóban megkerült, igaz, hogy nem pincében, hanem Kovács Gyula cipésmester házában lépcsőfeljárata alatt. Amikor a lépcsőfeljáratot kibontották, egy mésszel alaposan leöntött férfi csontváz került elő. A csontváz koponyáján, a homlokcsonton hatalmas lyuk tátongott, ami kétségtelemre tette, hogy a bűntény áldozatának koponyáját bezuzták. Az ütés, amely kalapács, vagy fejszefoktól származott, okvetlenül halálos volt.

A holttest megtalálása után a székelyudvarhelyi ügyészség bűnügyi ügyosztálya is szemlét tartott Kovács Gyula cipésmester felkén. A bizottság megállapította, hogy bár a mésszel a holttestet teljesen lemaratja, a csontok viszont épen maradnak és felűnő, hogy a csontok belsejét kitöltő csontvelő aránylag friss. Ebből arra következtetnek, hogy a bűntényt legfeljebb egy-két évvel ezelőtt követték el.

Kovács Gyula cipésmestert és feleségét a

Náthaláz
fenyegeti
Onl A fertőzés ellen
védekezzen

VALDA
PASZTILLÁ-val
eredeti dobozban

Ujabb diplomáciai vacsorát

adott Gafencu külügyminiszter a bucuresti-i követek tiszteletére

Bucuresti. Tegnap este Gafencu Grigore külügyminiszter és felesége vacsorát adott a külügyminisztériumban a diplomáciai testület tagjainak tiszteletére. Ezen a második vacsorán jelen voltak Németország, Jugoszlávia, Görögország, Dánia, Svájc, Magyarország, Svédország, Hollandia, Olaszország, Norvégia, Belgium, Szlovákia, Lettország, Japán, Mexikó, Szovjetország és Chile meghatalmazott miniszterei, valamint a kormány tagjai élükön Tatarescu Gheorghe kormányelnökkel, valamint más előkelő személyiségek.

A vacsora után Zazovosky Virgil tancsos emlékeztetett a Sturdza-palota mulájára, megemlítve Románia külpolitikájának eseményeit, melyeket a történelmi emléktápalotában folytattak le. A palotát egyébként a közeljövőben lebontják. Megtekintették a jelenlevők azoknak a volt külügyminisztereknek portréit, akik valaha ebben a palotában dolgoztak. Ezután a vacsora résztvevői hangversenyen vettek részt, melyet Constantinescu-né vezetett.

Székelyudvarhelyi tudósítónk telefonjelentése szerint a kihallgatás csütörtökön délig eredménytelen volt. Az őrizetbevevő cipésmester és felesége kereken tagadja, hogy köze volna a bűntényhez és a holttest elrejtéséhez, a nyomozás pedig egyelőre semmiféle terhező bizonyítékot nem talált ellenük. Mind a kihallgatás, mint a nyomozás folyik.

A rejtélyes bűntény leplezése Székelyudvarhelyen óriási felűnést keltett. A város lakossága nagy izgalommal várja a nyomozás további eredményeit, amelyek teljes fényt vetnek a titokzatos gyilkosságra.

CORSO: 8. 5. 7. 15. 9. 15

Szereti a szerelmi izgalmakat? Nézz meg a

Trópusi mámor-ban

hogyan súlyoszi a fehér ember, Rober Taylor kárelhetetlen törvénye a trópusok királynőjének, Hedy Lamarr-nak izzó, pogány szerelmét mellékuccai szerelemmé.

LEGUJABB HIRADO!

ISTANBUL HALLGAT

— Isztambul nem feje! — az utolsó huszon-négy órában száz meg száz telefonközpont ismételte ezt a mondatot türelmetlen feleinek, akik Törökország európai fővárosával politikáról, gazdasági kérdésekről, apróbb-nagyobb üzletekről, vagy egyszerűen csak emberi semmiségekről telefonon akartak beszélni. Az érdeklődők vérmérsékletük szerint változó hangulatban veszik tudomásul a felebbhezírtetlen közlést. Valahol kiadtak egy parancsot és az Isztambul felé induló telefonhívások visszatorpannak az eléjük meredő tilalomfárról. Isztambul nem feje! és az európai ember, aki 1939 szeptemberében azt hitte, hogy jól készült a világháborúra, mert tudta, hogy a Maginot és a Siegfried bevehetetlen, — politikai vágyálmának hatása alatt azért titokban biztatja önmagát, hogy a németek megmutatják, vagy az angolok megmutatják... — megtanulta, hogy Göringnek hány repülőgépe van „ellenőrizhetetlen hírek szerint” és megtanulta az új repülőmárkákat, s tudta a fontosabb tonnaartalmakat, hadihajók egynemű felfegyverzési adatait... az európai ember, aki azt hitte, hogy jól készült, elveszi legujabban beszerezett térképeit és nézi azt a tilkozatos földet, amelyre rányomtaták: Törökország.

Két héttel ezelőtt még társasjáték volt, hogy vajjon mit akarnak kezdeni az angolok és franciák Egyiptomban, Palesztinában, Szíriában, Irakban és miért kedveli Weygand az ankarai magaslati jeveget, ma már egyszerű természetességgel tárgyalja az egész világsajtó a keleti kérdést és meg se ütközzünk azon, hogy a kaukázusi problémát egyetlen mondatban lehet süríteni: még nem lehet tudni, hogy az oroszok támadnak-e, vagy délről történik meg a támadás. A moszkvai rádió örökjelenes támadásai egyszerűsítették így a kérdést s csak az utolsó két évízied diplomáciai törvényeinek szemlélésében történnek a dolgok, ha közben ünnepélyes alkalmakkor megjelenik a Kremlben a török nagykövet és keleti szívélyességgel mosolyog háziuraira, akik szlávos barátsággal visszamosolyognak rá s Ankarában hasonló barátsággal kezelik a Szovjet nagykövétét.

Ismet İnönü második szemleutjára indult, körül néz Kemál Atatürk örökségében. Emlekszik az olvasó az anatóliai földrengés idején a sajtóban és a híradófilmekben megjelent képeire? Derék szájjal erős ember, gondolkodó barázdált arccal. Az a típus, aki szeret barátkozni a bajaival, nem menekül el a gondok elől, még akkor sem, ha terhük alatt meg-megroksad a válla. Volt egy kép: a földrengés által lerombolt valamelyik községben egy szegény asszony Ismet İnönü széles mellére vetette magát és sírt. Csakmak tábornagnak, aki az elnök kíséretében volt, van a képen egy félbemaradt tiltó mozdulata, de Ismet İnönü átkarolja az asszonyt, közben leirhaftalan keserűséggel maga elé mered. Ha képzeletben egymás mellé állítjuk az előd — Kemál — és az utód alakját, talán itt mutatkozik meg legvilágosabban a különbség a török nép két nagy embere között. Kemál harcász és keményebb volt, egyetlen kivétel a világháborús török hadseregről világszerte alkotott ítélet alól: „halálmegvető bátorság a közkatonaéknál és az alantasabb tisztéknél, német hatás a vezérek eleganciájában, — de semmi másban!” Kemál nagyszerű hadvezér volt, népének atyja, de igen szigorú atyja. Sem kritikát, sem elintézéseket nem tűrt maga mellett s ha meg is jelent néha Isztambul európaiak számára fenntartott mulatóiban, elegáns éttermeiben, ott sem juthatott egészen a közelébe senki. Török hadisíj farragott önmagából és a fejszabadi harcok után biztosítani tudta népe békéjét. Ismet İnönü ő választotta ki maga mellé és ennek a külső látszatok szerint békére teremtett elnöknek juttatta a sors a feladatot, hogy eltérje Kemál oroszbarátságát s talán háborúba vezesse azt a népet, amelynek soha sem akart hadisíjné lenni. Furcsa játéka a sorsnak.

Sok évvel ezelőtt egy magyar miniszterelnök járt Ankarában. Kemál szívélyes barátsággal fogadta: A nagy fogadástélen természetesen megjelent a szovjet nagykövet is és kíséretében egy fiatalabb diplomata, aki a magyar kormányelnökhöz kerülve, magyar nyelven felelt a hozzá intézett szavakra és budapesti dolgokra fordítva a szót, könnyed természetességgel kérdezősködött emberek és események felől, majd — látva a miniszterelnök meglepetését — elmondta, hogy a Komintern megbízásából mennyi időt töltött Budapesten s hogy különleges feladata volt öccsellenciája megfigyelése, akik most itt Ankarában a Szovjetunióval annyira barátságos ország elnökénél tisztelhet. Öccsellenciája akkor még nem volt miniszterelnök, azonban a Komintern vezetői igen

A magyar kormány tagjai és a törvényhozó házak elnökei

jókívánságaikat fejezték ki Horthy kormányzónak husz éves országglása alkalmából

Budapest. (Rador.) Annak ellenére, hogy Horthy magyar kormányzó ragaszkodott ahhoz, hogy országglásának huszadik évfordulóját szerény keretek között üljék meg, az összes magyarországi közművelődési egyesületek gyűléseken fejezték ki hálájukat aziránt, aki husz esztendőn át annyi bölcsességgel és helyes érzékkel vezette Magyarországot ügyeit. Magyarországot összes diplomaiban háláadó istentiszteleteket tartottak.

A kormányzó az évforduló alkalmából ki-

hallgatáson fogadta a törvényhozó házak elnökeit, a kormány tagjait, a miniszterelnökkel az élen, a diplomáciai kar tagjait és a hadsereg képviselőit. Mindannyian őszinte jókívánságaikat fejezték ki Horthy Miklós kormányzónak. A jugoszláv követ átadta Horthy kormányzónak a Karagorjevics csillag nagykeresztjét, a legmagasabb jugoszláv kitüntetést. Bulgária követe a Szent Ciril és Metódus-rend láncát adta át a magyar kormányzónak. Ezt a kitüntetést csak uralkodóknak adják.

A „Timpul” cikke Magyarország jubiláló kormányzójáról

Bucuresti. A Timpul mai számában „Horthy, Magyarország kormányzója ma ünnepi országglásának 20-ik évfordulóját” címmel cikket közöl, amelyben azt írja, hogy ma van 20 esztendeje annak, amikor Magyarország kormányzója Horthy Miklós kezébe került. Ezt a napot a szomszédország népe ünnepeli, mert a kormányzót honfitársai a legnagyobb szeretettel veszik körül. 1920-ban rendkívül súlyos időkben hívták meg az állam kormányzására, a mikor Európa még nem heverte ki a háborút és a forradalmak következményeit. Horthy admirális férfiasan és bölcsességgel látta el azt a feladatot, amit rábíztak. Reális elmével és mérsékletes szellemmel valósította meg azt a programot, amely helyreállította a társadalmi békét és az állam ujjaépítését. Különös gondot fordított Magyarországot gazdasági felelesztésre. Megszokozta azokat a fáradozásokat, amelyek a biztonság és az ország függetlenségének megerősítéséhez szükségesek voltak. Az a tény, hogy felette állott a politikai szenvedélyeknek és távol tartotta országát minden veszedelmes kalandtól vagy kísérletezéstől nemcsak népének szeretetét irányította feléje, hanem a külföld megbecsülését is. A mai évfordulón a román közvélemény csatlakozik azokhoz, akik hódolatteljes rokonszenvéket fejezik ki a szomszédország vezetője iránt.

A jugoszláviai Avala-ünnökség Horthy Miklós magyar kormányzó országglásának 20-ik évfordulója alkalmával leközli a jugoszláv lapok helyszíni jelentéseit a budapesti és magyarországi ünnepségekről és közli mindazokat a kommentárokat, amelyek a kormányzó ténykedéseire és magánéletére vonatkoznak. A Politika többek között ezeket írja: Horthy kormányzót egész életében a bátorság és a politikai megvalósítások munkája jellemezte. A jugoszláv nép éppen ezért örül a magyar nép ünnepének és legnagyobb rokonszenvének kifejezését küldi Horthy kormányzónak. (Rador.)

Fertőtleníti a szájat, torkot

Az eddiginél szigorubb felügyelet alá helyezték Belgiumban az internáltakat

Brüsszel. (Rador.) A belga távirati ügynökség jelenti, hogy az egyik angol lap megírta, hogy legutóbb öt angol pilóta, akik kényszerleszállást hajtottak végre belga területen és internáltak őket, megszöktek és visszatértek Angliába. Hivatalos belga helyen megállapítják, hogy az

elmúlt két hónap alatt valóban több angol pilóta megszökött abból az épületből, amelyben internáltak őket. Ez azonban azért volt lehetséges, mert az épület átalakítás alatt volt. Most már azonban az internáltakat szigorubb felügyelet alá helyezték és a jövőben nem történhetnek szökések.

Március elején avatják fel a Moszkva—Szófia közötti új légi-vonalat

Moszkva. (Rador.) A moszkvai Vecsernala című lap jelenti, hogy a Moszkva—Szófia közötti légivonalat március elején felavatják. A járat áthalad Kharkowon, Khersonon és Burgasneagon és megtesz 9558 kilométert. A repülőgépek a távolságot két, vagy három alkalommal teszik meg tíz és tizenegy óra alatt.

érdekelje a személye...

Talán ez a furcsa találkozás volt az előzménye annak, hogy később Kemál Atatürk társaságában egy magyar ur megfelelő formában érintette a török—orsz barátságot is és érdeklődött: az új Törökország erősen nacionalista irányzatát nem zavarja-e bolssevista agitáció.

— Agitátorok természetesen vannak, — mondotta az elnök.

— Excellenciád kormánya tűri a működésüket?

— Az agitátorokat felakasztatom, — hangzott a válasz.

— És Moszkva?

— Ugy egyeztünk meg, hogy ha én küldök agitátorokat oda, azokat Sztalin akasztatja fel, — mondta Kemál.

Attól a barátságtól, amely — ha szószerint nem is, de lényegében valóban — ilyen messzemenően tisztázott minden kérdést a szomszédos két ország között, a világpolitiká megjelző fordulatai

nyomán Kemál halála után rövidesen eljutott Törökország a „korrek viszonyig”, ahonnan már csak egy lépés, hogy eldördüljenek az ágyuk.

FORUM a FILMSZÍNHÁZ. Telefon 20-10
Ma, ez a legjobb romantikus drámája

Ha eljön a holnap...

A filmművészet felejthetetlen és csodás kettősége.

Charles Boyer
és
Irene Dunne-el

Új román és Fox híradók a legújabb háborús eseményekkel

Előadások 5, 7-15 és 9.30 órák.
3-kor ma is előadások a teátralkal.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sargányca: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatala
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves ár... 840 lei Negyedéves 210 lei
Féléves... 420 Egy hónapra 70

A költő beszélt

a mikrofon előtt arról a rendkívüli kitüntetésről, mely az ő személyén keresztül az egész magyar irodalmat érte. Babits Mihály, a modern magyar líra talán legnagyobb egyénisége kapta meg az ötvézer lírasan-remoj díjat, mert az az olasz irodalmi bizottság, mely hivatala volt dönteni a lelett, hogy melyik idegen író hozta az elmúlt évben a legnagyobb szolgálatot az olasz kultúra érdekében, úgy találta, hogy az összes külföldi költők közül a magyar Babits Mihály volt az, aki műfordításával a legközelebb vitte az olasz költészetet a magyar szellemhez. Babits Mihályt, aki mint tanár lépett a magyar irodalomba, első lépésénél talán még előtte Ady hatalmas árnyéka, azonban „Levelek Irizs koszorujából” című kötete már Kosztolányi Dezső mellett, a művelt nagy költőt reprezentálta. Formaérzékeny, csodálatos nyelve, képeinek gazdagsága, verseinek különleges zenéje a tökéletesség magaslatait érte. Versoiben sokszor a görög antikvilág tisztasága fényszerű és az olasz irodalomhoz, Dante nagyságához és az átszellemült költő mély alázatával nyúlt. Az olasz lírikusokat valóságos átköltötte a magyar nyelv lelkébe és mégis érintetlenül hagyta a művek belső szépségét, egyéni értékeit, azok eredeti ízét és illatát. Ma első magyar költőt még alig ért olyan erkölcsi és anyagi kitüntetés, mint Babits Mihályt, akit tegnap megszólaltattak a magyar rádió mikrofonja előtt. A költő szerényen beszélt a nagy olasz díjról, mely idegen nemzetek írói közül őt illette mint az olasz irodalom babérágát. „Ugy érzem magam — mondotta a költő — mintha tündérmesék csodálatos utait látnám...”

— KÖDÖS, HAVAS IDŐ VÁRHATÓ. Bucuresti-ből jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-jelentése: A hőmérséklet csökken. Erdélyben havazások várhatók, gyenge köd reggel és este.

— Bucurestiben is megünneplik XII. Pius pápa trónralépésének egyéves ffordulóját. Bucurestiből jelentik: Március 3-án Bucurestiben is megünneplik Összettsége XII. Pius pápa trónralépésének egyéves évfordulóját. A katedrálisban ünnepi szentmisét tartanak, amelyen megjelennek a kormány és a diplomáciai testület tagjai.

— Gyászistentiszteletok Miron Cristea emlékeztére. Bucurestiből jelentik: Szombaton az ország valamennyi görög keleti ortodox templomában gyászistentiszteletet tartanak Miron Cristea pátriárka halála egy éves évfordulója alkalmából.

— A magyar felsőház új tagjai. Budapestről jelentik: Pinter Lászlót, a magyarországi német kisebbség vezetőjét Horthy Miklós kormányzó a magyar felsőház tagjává nevezte ki. Ugyasint a felsőház tagjává nevezték ki Ottlik Györgyöt, a Pester Lloyd ismert nevű főszerkesztőjét.

— Macsek filmhíradója. Zágrábból jelentik: Szerdán egy filmet mutattak be Zágrábban, amelyben Macsek, a jugoszláv miniszterelnök, helyettes is beszél. A beszéd politikai vonatkozású és Macsek kijelenti benne, hogy mártól kezdve nem lesz szükség arra, hogy ünnepélyes fogadásokat rendezzenek a körükbe látogató Pál kormányzóhercegnek, mint vendégnek. Mert Pál herceg és Olga hercegnő azonnal úgy a ment, mint a szerbeké — mondotta — és ők ezután Zágrába úgy jönnek, mintha hazamennének (Rador).

— 86 halottja van az olaszországi bányakatasztrófának. Triesztből jelentik: A legutóbbi hírek arról számolnak be, hogy az arcai bányakatasztrófa 86 halottja van. A sebesültek állapota kielégítő. A munkát tegnap óta ismét folytatják a bányában.

— Nagy szérum-intézetet létesítenek Mexikóban. Berlinből jelentik: Mexikóban nagy szérumtanulmányi és szérumelőállítás intézetet létesítettek a németországi marburgi intézet mintájára. A mexikói intézet a différia és a trópusi betegségek ellen készít gyógyszereket. Hasonló intézetet csaknem az összes amerikai fővárosokban állítottak fel és ezekben főleg német orvosok dolgoznak.

— Nagy tűz a párisi „Pathé”-filmgyárban. Párisból jelentik: A Pathé-telepen keletkezett tűz következtében hét studio közül csak egy maradt épségben. A tűz akkor tört ki, amikor a „Hitler mondta nekem” című film felvételei készültek.

— Kártérítésre ítélték az államot, mert elárvereztette hivatali hiány miatt egy jegyző házát. Érdekes kártérítési kereset ügye foglalkoztatta az aradi törvényszéket Drimba Alexandru, az aradmegyei Zaránd község volt jegyzője indította meg a keresetet, amelyben 400 ezer leien felüli kártérítést kért az államtól. Drimba Alexandru évekkal ezelőtt váratlan hivatali rovatcsórást kapott és ennek alkalmával az ellenőrök pénzhányt állapítottak meg. Ezért a jegyzőt felügyesztették állásától, majd a törvényszék egy évi fegházbüntetéssel sújtotta s a büntetését ki is töltötte. A tárgyalás után az állam elárvereztette Drimba Alexandru házát, amely a volt jegyző szerint 500 ezer leit ért, s ennek ellenére az általa elsikkasztott 23 ezer lei miatt árverezték el, holott ő a hiányát időközben pótolta. A törvényszék több tárgyalás után most hirdetett ítélete az állam ellen indított kártérítés ügyében és Drimba Alexandru javára 123.115 lei megfizetésére kötelezte az államot.

— Meteor hullott le a La Plata-folyó torkolatánál. Rómából jelentik: Az olasz sajtó közlései szerint a La Plata-folyó torkolatánál óriási meteor hullott le. Az érdekes természeti tünemény csütörtökre virradó éjjel történt. A meteor olyan nagy volt, hogy még az esemény színhelyétől négyszáz kilométerre fekvő Buenos Ayresben is jól lehetett látni.

— Március 3-án iktatják be dr. Safran. Bucuresti új főorvosát. Bucurestiből jelentik: Vasárnap, március 3-án iktatják be ünnepélyes keretek között a Bucuresti Corai templomban Alexandru Safran dr.-t. Bucuresti új neológ főorvosát. A beiktatáson képviselve lesznek a hatóságok, valamint az ország hírközléséi is. Dr. Safran főorvos Nistor kultuszminiszter előtt teszi le az esküt.

Milyen a francia földalatti
ai Maginot-vonal

Zürich. (Timpul-tudósítás). Zürichben nagy érdeklődéssel fogadták a Párisból érkezett hírt, amely szerint Franciaországban felépítik a második Maginot-vonalat: a francia ipar Maginot-vonalát A nemzetvédelmi üzemek működésének zavartalan biztosításáról van szó és ezeket lassanként földalatti építményekben helyezik el. Ebben az irányban már meg is kezdtek a munkálatokat. Ilyen módon rövidesen átalakulnak az összes repülőgépek, munió és ágyúgyárak, amelyek valóságos ipari Maginot-vonalat fognak alkotni.

— A lak- és üzletberek normalizálását kéri Nagyváradon. A nagyváradi lakók egyesülete beadvánnyal fordult a belügyminiszterhez és kérte a lakások és üzletek bérének normalizálását. A beadványban az 1939 júniusában fizetett lakbéréket kéri alapként tekinteni.

„Bucuresti” étterem

megnagyobbítva ma, szombaton
este dísznótoros vacsorával
MEGNYILIK

Piata A. Iancu
10 Gratar special

— Kiss Ferencre bízták a magyar színművészeti kamara filmosztályának vezetését. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a színművészeti kamara filmművészeti osztályának választmányi tagjai közül többen lemondtak tisztségükről. Hóman Bálint kultuszminiszter ezért a filmművészeti osztály vezetését kormánybiztosi minőségben Kiss Ferencre, a színművészeti akadémia elnökére bízta.

— Meghalt egy 117 éves csalóval aggasztán. Craiovából jelentik: A Str. Primăverii 92. számú házban 117 éves korában meghalt Păducel Gheorghita. Az aggasztán élete utolsó napjáig egészséges volt, szemüveget nem viselt, fogai meg voltak és alkoholt nem fogyasztott nagy mértékben.

Mat divat

A HÖLGÝ: — Nézze, a kofferemet vigye egy taxiba; a kizításkamat majd csak magam viszem...

Kihallgatták
a monacoi Cepi-vállalat igazgatóját az Auschnitt-ügy
tárgyalásán

Vajlamás Auschnitt franciaországi szerepéről
és különböző átutalásáról.

Tizenkettedik napja folyik változatlan érdeklődés mellett Max Auschnitt bünperének tárgyalása. Ezen a tárgyalási napon is újabb tanukat hallgatták ki, így elsőnek Gr. Petre Carpot, a Banca de Credit Roman igazgatóját, aki jelenleg a Resita-művek igazgatótanácsának tagja. A következő tanu Constantinescu Nicolae, a Resita-művek egyik igazgatója, aki elmondotta, hogy a Resita-művektől egy szelet papir sem mehetett ki Auschnitt tudomása nélkül. A védelem ezzel kapcsolatosan felvetette a kérdést: „Visszatartották egyszer is, hogy a vádlott kiutalására 100 ezer leit kifizessen?”

Tanu: Nem utasítottam vissza, bár egyszeres akták kiegészítése miatt 100 ezer leies kiutalás néhány napi késedelemet szenvedett.

A tárgyalást délután folytatták, amikor Marcel Barde tanu, a Cepi-Monaco ügyvezető igazgatóját hallgatták ki tolmács segítségével és arra a kérdésre, hogy milyen minőségben ismerik Franciaországban a vádlottat, azt felelte: „Szolgálaton kívüli főkonzul”. Ezután elmondotta, hogy a Cepinél milyen tevékenységet fejtett ki Auschnitt és hogy a vállalat milyen természetű. Arra a kérdésre, hogy a Cepinek milyen alapítókja van Barde kijelentette, hogy negyvenmillió francia aranyfrank. Barde további kihallgatása során részletes ismereteket adott a vállalatról, valamint az azzal kapcsolatos ügyletekről, melyeket jórészt Auschnitt irányította. A tanu ezután a magánvadás képviselői ostromolták kérdésekkel, majd az ügyész tett fel néhány fontos kérdést. Ezek között szerepelt Auschnitt külföldi tevékenységének ismertetése, franciaországi lakhelyének megállapítása, valamint a Cepi igazgatóságának működése.

— Az Aradmegyei Takarékpénztár f. hó 2-án, szombaton d. u. 5 órakor tartja ezévi rendes közgyűlést az intézet Arad. Bul. Regina Maria 22-24. sz. alatti székházában.

— Petrache Lupu 10 ezer lei kölcsönt fogyzett. Petrache Lupu, a maglavit csodapásztor levelet intézett Mitita Constantinescu pénzügyminiszterhez. A levélben bejelenti, hogy a maglavit kolostor éltőbizottságának nevében tízezer leit jegyez hadfelszerelési kölcsönre. A továbbiakban közli a levél, hogy Petrache Lupu személyében négyezer leit küldött még Călinescu miniszterelnök életében hadfelszerelési célokra és ezer leit külön ugyanerre a célra. Felsorolja még a levél, hogy Maglavit község ötezer leit adott a katonák fehérnemű szükségletének fedezésére és kilencszáz leit egy hizott disznó vásárlására a katonák karácsonyára. A levél a továbbiak során hangoztatja, hogy mindig azért imádkozott, hogy az ország népe a legnagyobb szeretettel álljon a Király és a kormány körül, hogy a békét fenn tudják tartani a bölcs vezetéssel.

— Hedy Lamarr anyaszerepben. A Sunday Pictorial megírja, hogy Hedy Lamarr több nagysikerű film főszereplője pár hónapja eltűnt Hollywoodból és még a leghívebb barátai sem tudták hova utazott. Mára azután megoldódott a rejtély. A művészné édesanyja, Trude Kiesler nyilatkozott az újságíróknak, hogy leánya, Hedy Lamarr egészséges fiúgyermeknek adott életet. A művészné második férje Gene Markey, szcenárium-író. Első férje Fritz Mandel, a híres osztrák nagyvadás volt. Még abban az időben, amikor Ausztriában élt, készítették el Hedy Lamarral az Extázis című filmet, amikor a szép fiatal színésznő teljesen ruhátlanul jelent meg a vásznon. Fritz Mandel annak idején egy vagyonát költötte arra, hogy az Extázis összes másolatait megszerezze és megsemmisítse.

— Zsaroló szélhámost tartóztattak le Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Veszedelmes szélhámost tartóztattak le a fővárosi rendőrség. Marcluceanu Constantin, aki a spekulatörvény ellenőrzésével megbízott felügyelőnek adta ki magát, több kereskedőt látogatott meg és jegyzőkönyveket vett fel a náluk megállapított kihágásokról és bíróság elé való állítással fenyegette meg őket. A kereskedők nagyrésze az esetleges kellemetlenségek elkerülése miatt meggyezett az „inspektor”-ral, aki azután eltépte a jegyzőkönyveket.

— Veress Sándor zeneszerző nyerte el a japán császári dinasztia uralkodásának jubileumi pályázatát. Budapestről jelentik: A japán császárdinasztia uralkodásának 2600-ik évfordulója alkalmából Hóman Bálint kultuszminiszter felhívást intézett a fiatal zeneszerzőkhoz, hogy alkossanak olyan zeneművet, amely a jubileum alkalmából méltóképpen kifejezi a magyar nemzetnek a japán császári család iránt érzett hódolatát. A pályázatot Veress Sándor nyerte meg nagy zenekarra írott szimfóniájával. A művet Takechi követségi tanácsos már el is vitte Tokióba.

A temeslárományi kormányzóság Arad tűzifaszükségletének ismerletését kéri

Az utóbbi napokban megírtuk, hogy Aradváros vezetősége táviratban folyamodott az ellátási kormánybiztossághoz, abból a célból, hogy intézkedés történjék az aradkörnyéki fakitermelő vállalatok szállítási kötelezettségével teljesítésének lehetővé tétele érdekében. Pénteken leirat érkezett Aradra a temeslárományi királyi helytartóságtól, amelynek gazdasági ügyosztálya kérte Aradváros illetékes szolgálát, hogy készítsen kimutatást az aradi fakereskedők évi vasutikocsi-igényléséről. Ha ez a táblázat elkészül, a város gazdasági ügyosztálya nyomban felterjeszti azt a helytartósághoz tanulmányozás végett.

Halálozás. Lederhölger Alfréd, aradhegyi, Győrök közszékhelyi gyógyszerész péntekre virradó éjszaka elhunyt. Lederhölger Alfréd, akit életének 49. esztendőjében ragadott el a halál szeretteinek köréből, már hosszabb ideje betegeskedett. Ez év januárjában Kolozsvárra utazott és a klinikán alapos vizsgálatnak vetette magát alá. Az orvosok megállapították, hogy Lederhölger Alfréd vesesorvadásban szenved. Rövid ideig tartott gyógykezelés után Aradra jött és az egyik magánygyógyintézetben ápolta magát. Hiába valónak bizonyult azonban az orvosok minden fáradozása, a beteg szervezete nem tudott megbirkózni a pusztító kórral. Mintegy tíz nappal ezelőtt, amikor álmaja már reménytelenre fordult — családja hazavittette. Az elmúlt napokban urélmia lépett fel, amely végleg megpecsételte a beteg sorsát. Hosszas és kínos szenvedés után az elmúlt éjszaka folyamán meghalt. Az általános megbecsülésnek örvendett és önzetlen emberbarátnak ismert férfi halálát feleségén, született Masznyik Gizellán kívül édesanyja és édesapja, azonkívül sógora: Wesmäs Károly győri református lelkész s előkelő, kiterjedt rokonság gyászolja, de osztozik a fájdalomban és a részvétben az elhunyt kiterjedt baráti köre és tisztelőinek nagy tábor is. Temetése március 2-án, szombaton délután megy végbe a győri gyűzőházban.

Nagybőlti lelkigyakorlatok Aradon. Mint már röviden megemlékeztünk róla, az aradi római katolikus hívek részére március tizedikén, feketevasárnapon este nyolc óra körül kezdődnek a szokásos nagybőlti lelkigyakorlatok a belvárosi minorita-templomban és virágvasárnap reggel hét óra körül kezdődnek be. A lelkigyakorlat szentbeszédeit Török László nagyváradi székesegyházi lelkész tartja. A lelkigyakorlatokon egyébként megjelenik Pacha Agoston dr. temesvári megyéspüspök, az aradi katolikus hívek főpásztora is, hogy az ünnepélyes barkaszentelési végzése és vezesse a virágvasárnapi körmenetet. A lelkigyakorlatok sikeréért március negyedikétől kezdődőleg, minden reggel a hét órai szentmise után közös ima lesz.

A Romániai Magyar Népkegyesség aradvárosi tagozata felkéri alant felsorolt tagjait, hogy a Jósik Vulcan-ucca 12. sz. alatti hivatalos helyiségben, okmányaik átvétele végett azonnal jelentkezzenek annál is inkább, mert azok csatolása már csak pár napig lehetséges: Tornáczki János, Csikai Imre, Kovács Agoston, Theis Erzsébet, Tódos Sándor, Balogh István, Szabó Erzsébet, Horváth György, Gergő E., özv. Illin Istvánné.

Záróra-kihágáson tettenérték! Bucarestből jelentik: Mircea Ionescu vendéglőst tegnap éjjel 2 óra 35 perckor tettenérték, amikor helyiségei telve voltak vendégekkel. Nyomban a rendőrprefektúrán levő bíróság elé állították és háromnapos elzárásra, valamint ezer lei pénzbírságra ítélték, Ionescut azonnal lezáratták.

Karinthy Frigyes kiadatlan naplója és levelei. Babits Mihály bevezetésével jelent meg Karinthy Frigyes kiadatlan naplója és levelei. Babits bevezető cíke így kezdődik: „Minduntalan rajtakapom magam, hogy úgy gondolok rá, mintha élne. Például az imént arra gondoltam, hogy mit szólna majd ehhez az íráshoz? Tudok-e olyant mondani, ami őt is érdekelné? Milyen családias rádöbben, hogy a ezt nem olvassa már! Nemcsak ezt; semmitsem fog már olvasni, akármit írok is, semmitsem fog tudni rólam ezután, akármit csinálok. Ő nem halt meg bennem, de én meghaltam benne. Csak most jutok tudatára, mennyire megszoktam őt, mint életem tanúját. Kortársaim sorra dölnék ki mellőlem; ahogy ő mondta: „erősödik a jüze-kés”. En úgy érzem: egyre sürűbb a csönd. Az ember másokban él. Minthacsak hegyek dölnének ki, minden naponta visszhangtanabban. A levegő ritkul ki, rülöttök. Lám, lám, magamat siratom, pedig őt kellene... Dehát nem tudom őt halottnak érezni! Tudat alatt váhahogy meg vagyok győződve, hogy él és hogy ezt a kalandot is épp olyan tisztán öntudattal, éber kíváncsisággal tapasztalja végig, mint két évvel ezelőtt az agyuntúró, melyről híres könyvét írta. Hisz élvényéhez tartozott, hogy éljen és figyeljen. Nem csodálom, hogy halálhírével kapcsolatban mindenki a „mennyei riportot” emlegette. Szinte nem csodálom, ha meg is csinálná a riportot. Karinthy Frigyes naplója Nyugat-kiadásban, igen szép kiállításban, 12 melléklettel, füzet 132 — lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagendá, Kolozsvár. Kérje a Nyugat-kiadványok jegyzékét.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOITEK gyógyszerház, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszerház, Piața Mihai Viteazul
BERNATH gyógyszerház, állomással szemben
BERGER gyógyszerház, Saguna-ut.

— Az összes nyugdíjasok figyelmébe! A Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesülete értesíti az összes nyugdíjasokat, hogy úgy, mint a múlt évben, most is biztosítani akarjuk a nyugdíjasok tűzifaszükségletét. Az összeírást most megkezdjük. Figyelmeztetjük a vasúti nyugdíjasokat, hogy a kedvezményes szállításra vonatkozó utalványokat kérvényezzék idejében, mert határidőhöz van kötve Kérvény-nyomtatványok iródnakban rendelkezésre állanak. A nyugdíjkonvek behozandók. Az elnökség.

— Az aradi evangélikus négyzet szeretettel várja vendégeit hétfő délután fél 6 órakor tartandó kávédelutánon.

Női szemmel:

Igazán érthetetlenek a férfiak! Azt akarják, hogy öszinték legyünk és megmondjuk az igazat. Dehát hogyan legyünk öszinték, ha meg kell az igazat mondanunk?

Szerintem lány és asszony között a különbség csak annyi, hogy a leány a férfiban a férjet keresi, az asszony pedig a férjben a férfit.

Ha mi, nők, lesütjük a szemünket, abban, ellismerem, lehet valami ravaszság. De ha egy férfi süti le a szemét, akkor semmi kétség, formás lábunkat gusz-tálja.

Azt mondják, a házasság akkor boldog, ha a házastársak egyetértének. Ha az egyik ugyanazt akarja, amit a másik akar. Hát akkor Klárának bizonyára boldogok. Mert Klára el akart válni az urától. És az ura is el akar válni tőle. Egyetértének.

Bella szerette a vőlegényét. Nagyon szerette. Egyszer aztán ellőtt hozzáam panaszkodni. Hogy most mit gondoljon a vőlegényéről, aki tízezer lejt kér tőle kölcsön. Szeretheti-e őt az az ember? Kérlek, mondtam Bellának, addál neki kölcsönt, vagy nem addál? Adtam, felelte Bella. Hát akkor vigasztalódjál, drága barátom, ez a szerelem igazán — kölcsönös.

A nő magasabbrendűségét már a biblia is igazolja. Mert ahhoz, hogy a Teremtő megalkossa az első férfit, csak sárna volt szüksége. De az első nő megteremtéséhez már kész ember kellett.

Ujabb eltűnések Tegnap ismét két eltűnési esetről értesítették az aradi rendőrséget. Hamburger Vilmos, Duca-ucca 14. szám alatti lakos közölte a rendőrséggel, hogy Hermle József nevű, 30 éves sógora eltűnt lakásáról. — Bordas Stefan, Lnc Batna-ucca 4. szám alatti lakosnak 22 esztendő Stefan nevű fia huzamosabb idő óta nem tért vissza a szülői lakására. Az eltűntek felkutatására folyik a nyomozás.

AZ URANIA-MOZI VICCOLIMPIÁSZÁRA beküldött pályázat „A férfi közboszorú” c. vigiátekkláger bemutatása alkalmával:

— Nem gondolkod, drágám, — kérde az udonsült háziasszony — hogy túl sok söt tettem a levesbe?

— Ellenkezőleg, szivecském. Kissé kevés levest, öntöttél a sóra.

Beküldte: Chosz Teréz.

Koszorúmegváltás. Fritz Béla ravatalára koszorúmegváltás címén Lányi György 200, Blumm Jakab 200, Schillinger Andor 200 és Bruder A. 100 lejt adományoztak a Szeretetház javára.

SZÍNHÁZ

Szombat - vasárnap:

„Utolsó tánc” és „Isten veled, szerelem”

Herczeg Ferenc az élő magyar irodalmi kétségkívül legnagyobb művelője. Irja regényt, vagy rövidebb lélegzetű elbeszélést, színművet, vagy vigiátekot, minden esetben kitűnően tudja megválasztani a tárgyat. Ezt azután azzal az előkelő és a tárgyhöz simuló stílussal és nyelvezettel adja elő, amit a magyar irodalomban külön herczegferenci névvel illetnek.

Herczeg Ferencnek ez a műve mai társadalmi befeldekészésünk neveltségéhez és foglalkozásához gaira mutat rá azzal a biztos kézzel, ami jellemzi az ősz író. Tökéletes biztonsággal világítja meg a feladott témát és minden sértő bántás nélkül, inkább a komikum eszközeivel taglalja alakjai jellemét.

Herczeg Ferencről sértés lenne azt állítani, hogy neve országhatárokon túl terjed, aki valóban igazán, művészi akar látni, az nem mulaszthatja el megváltani jegyét az Utolsó tánc: valamelyik előadására.

Rezes György, a kitűnő aradi zeneszerző kirobanó sikert elért szerette, az Isten veled, szerelem tovább vonzza az operett-muzsikát kedvelő közönséget. A színház igazgatósága vasárnap délután 3 és 6 órára tűzte műsorra a kitűnő darabot.

A KAMARA SZÍNHÁZ MÜSORA:

Szombaton este 9 órakor: Utolsó tánc. Ut. leszállított helyiakkal.

Vasárnap délután 3 órakor: Isten veled, szerelem. Rezes György nagy táncos operettje, a szerző vezényletével. — Délután 6 órakor: Isten veled, szerelem. (Kilencedszer) — Este 9 órakor: Utolsó tánc. Ut. helyiakkal.

A világ pókhálója:

a Secret Service

London. Nincs a világnak több olyan szervezett gárdája, mint az angol titkosszolgálat csoportja, amely az angol birodalom titkos szolgálatát ellátja. Akták, amelyekre ez a szó „confidential”, „private”, vagy pláne „secret” kerül a nagy nyilvánosság és számos hivatalos hely számára sértethetetlen, felbonthatatlan, örök „tabu” jelentenek.

Láthatatlan vasfüggöny védi a fürkésző, kíváncsi szemek elől a nagy „titkot”. Érdekes, hogy maguk az angol titkosszolgálatok sem nagyon kíváncskodnak, ha ilyen akta szemük elé kerül. Az a szervezet, amely ezt a különben nehéz és kényes szolgálatot ellátja: a Secret Service. Valaki feltette egyszer a kérdést: miért viselkednek az angolok ilyen aktákkal és ügyekkel szemben óvatosan? Egy politikus-író megadta rá a feleletet:

— Ha valamiről tudunk, ha valamit magunkban rejtünk, helyzetünk súlyos. Maga a titkosszolgálat kötelesség és kötelez. Főös kötelességünk: mindig óvakodniuk.

Az angolok a Secret Service munkásságáról nem szeretnek beszélni. Nem szívesen emlékeznek meg az úgynevezett „fekete kabinet” sem, amely a posták szolgálatát látja el. Az angol belügyminisztérium jóváhagyása mellett minden olyan levelet felbonthatnak, mely politikai szempontból gyanusnak tűnik.

Angliában nem ritkaság, ha az egyszerű dokk munkás levelet ír a miniszterelnöknek, vagy más híres és szótartó politikusnak. Megtörtént azonban, hogy éppen a levelek gyáran kellemetlenséghez vezettek.

A Secret Service és a „Fekete kabinet” a háború kitörése óta leirhatatlan munkát végzett. Nem szabad megelégednünk az írek sorozatos terror-cselekményeiről sem, amelyek különben is sokszor megfelfedeztetlen problémák elő állították a Secret Service és a „Fekete Kabinet” titkosszolgálatát. Az angol és a tengerentúli lapok számos esetben emlékeznek meg egy-egy rejtélyes ügyről, amelynek likvidálása a Secret Service érdeme.

Az angol titkos szervezet nem újkeletű. Oly régi, mint maga a birodalom. A középkori titkos szervezet vezetője mindenkinél nagyobb ur volt. A titkos szervezet vezetőjének külön kulcsa volt, amellyel bejuthatott a királyi palotába és minden bejelentés nélkül jelenhetett meg az uralkodó előtt.

Erről a hatalmas „uról” és kulcsáról már évszázadokkal ezelőtt különböző meséket röptettek világkf.

Ennyi a legenda.

A valóságban a Secret Service központja a Foreign Officeban, az angol külügyminisztériumban van. A Secret Service kapcsolatot tart fenn a rendőrséggel, a híres Scotland Yarddal, a postával, a belügyminisztériummal, a hadügyminisztériummal, általában minden nagyobb állami hivatalal.

Vezetője minden időben ismeretlen marad. A névtelen főnök a hadsereg embereinek sorából is dönthet.

A Secret Service a világ pókhálója. Hálózata messzire kiterjed. A külföldi államokban mindegyik országban néhány ember, akik Anglia politikai és gazdasági érdekeit védik. A szervezet hatalmas pénzüsségeket emészt fel évenként.

1938-ban nem kevesebb, mint 500.000 fontot utaltak ki a szervezet költségeinek fedezésére. Háromszorosát annak, mint amennyit az előző év költségvetésében előirányoztak.

Közben ez a pénzüsség 700.000 fontra emelkedett. Körülbelül tízezer ember áll a titkos szervezet szolgálatában. Mindössze két ember tudja, hogy mennyit költ évente a Secret Service. Sir Horace Wilson, a Civil Service főnöke és a mindenkori külügyminiszter. Maga a miniszterelnök már nem. Ez azért van így.

nehogy a kormány miniszter lemondása után, visszatérve a miniszterelnökségre, szellőztessen a „leltárosság” állam-költségvetési titkokat.

A külügyminiszter viszont külön esküt tesz, hogy visszalépése esetén sem nyilatkozik erről a kényes témáról. III. Edward, a térszallásterend megteremtője kívánta ezt így; a tradícióhoz megma is ragaszkodnak.

A Secret Service a világháború idején számos ellenséges kémert rett ártalmatlanná. Ezt viszont jól megszervezett munkatársainak köszönheti. Feljegyzések bizonyították, hogy

a Secret Service aranyidején a háború megsejtesít kulcsok birtokában volt.

SPORT KÖZLÖNY

A Magyar Labdarugószövetség biztosa:

Gidófalvy Pál dr. nyilatkozata a kitűnő román-magyar sportviszonyról a temesvári Duna-Kupa megbeszélésekre való megérkezése alkalmából

Remény van rá, hogy a közeljövőben egész Románia területén játszhatnak a magyarországi csapatok

Budapestről írja az Aradi Közlöny munkatársa: Budapesti sportkörök is nagy érdeklődéssel tekintettek már régebbi idő óta a szombaton reggel Temesvárott Románia-Magyarország és Jugoszlávia vezető sportfőfői között megkezdődő „Duna Kupa” konferencia tanácskozásai elé. Jellemzőül, hogy a magyar sportkörök milyen nagy fontosságot tulajdonítanak ennek a most alakulóban lévő államközi sportszövetségnek és a sportbeli érintkezések kimélyítésének: élénk bizonyítéka, hogy magyar részről maga **Gidófalvy Pál dr.** az országhatárokon túl is jólismert és nagynevű sportszakférfi, a Magyar Labdarugó Szövetség miniszteri biztosa és jelenlegi vezetője utazik Temesvárra, hogy ott a magyar álláspontot ismertesse és képviselje. **Gidófalvy Pál dr.** — akinek neve és személye már Bucurestiben is jólismert és népszerűvé vált a magyarválogatott labdarugócsapatnak a román fővárosban történt látogatása alkalmával — közvetlenül Budapestről Temesvárra történt elutazása előtt a következő nagyrészt írásbeli nyilatkozatot tette számunkra:

— Feltétlen hiszem, — kezdte **Gidófalvy Pál dr.** nyilatkozatát — hogy sikerülni fog a temesvári konferencián a Duna Kupa megrendezésének kérdésében megegyeznünk. Ez idő szerint ugyanis már csak egészen jelentéktelen kérdésekben állnak fenn közöttünk ellentétek, nevezetesen: **Románia az újsági csapatokban való szerepeltetést alacsonyabb korhatárhoz kívánja kötni. Előre is jelzem azonban, hogyha Románia ehhez továbbra is ragaszkodik, mi szívesen járulunk hozzá álláspontjához.**

— Leszögezem, hogy a kupában egyelőre csak Románia, Magyarország és Jugoszlávia vesznek részt. **Szlovákia azonban nem, jóllehet hogy Szlovákia képviselői felkeresték az MLSZ-t ebben az ügyben. Magyarország és Szlovákia között azonban komoly sportbeli ellentétek állnak fenn, ugyanakkor, amikor Románia és Magyarország között a legmelegebb**

és legjobb sportbaráti kapcsolatokat ápoljuk, sőt Jugoszláviával is. Románia a közeljövőben valószínűleg mindent megtesz annak érdekében, hogy a magyar csapatok egész Románia területén játszhasanak. Szlovákiában ezzel ellentétben egyetlen magyar egyesületnek sem engedélyezik, hogy lélegzethez jusson, sőt három komoly szlovákiai magyar sportegyesületet feloszlattak.

— Mi a miniszteri biztos ur véleménye a Közép-európai Kupa várható eseményeiről?

— Könnyen lehetséges — felelte **Gidófalvy Pál dr.** — hogy a Közép-európai Kupa bizottsága ideiglenesen ennek az intézménynek felszámolását mondja ki a Zágrábban e kérdésben megtartandó értekezletén. Németországot az az álláspontot vallja, hogy háború idején nem lehet játszani és így aligha enged meg, hogy a csehek résztvehessenek a K. K. küzdelmeiben. Az olaszok tartózkodóan viselkednek. Ausztria nem szerepelhet többé és így a megmaradt résztvevők kis száma nem biztosítja a sikert. Egyébként a Duna Kupa résztvevőit a K. K. nem is befolyásolhatja, mert a mi terveink egészen mások. Eppen ezért — fejezte be szavait **Gidófalvy Pál dr.** — csaknem bizonyosra vehető a Duna Kupa felállítása, illetve megszervezése, amelynek előkészítő tanácskozásaira március másodikán és harmadikán kerül sor Temesváron és amilyen, mint említettem Magyarország képviselőiben veszek részt és érkezésemről a Bucurestiben tartózkodó **Juga Livius dr.** futballszövetségi vezetőt értesítettem, aki viszont Románia részéről vesz részt a megbeszélésinken. **Kalotai Gábor.**

A bolgárok is kérik felvételüket a Dunamedence-Kupába

A román szövetséghez átirat érkezett a bolgár szövetségtől, amelyben kéri, hogy őket is sorozzák be a Dunamedence-Kupa mezőnyébe. A bolgárok kérésének valószínűleg nem sok sikere lesz.

A CAMT—AMTE és Sportul—Juventus mérkőzések nyílt küzdelmet ígérnek

A Venus, Rapid, Ripensia és Carpati esélyesek a többi mérkőzéseken

A nemzeti bajnokság második fordulójára már nemcsak a bucuresti-i csapatok készültek fel, hanem a többiek is igyekeztek elérni őket edzésben. A vasárnapi forduló, mint ismeretes, mind az öt bucuresti-i csapat győzelmét hozta, ami lélekben igazolja, hogy csakis gondos felkészüléssel lehet eredményesen szerepelni.

A második forduló mérkőzései során Bucurestiben három meccs kerül lejátszásra és mindhárom mérkőzésen a bucuresti-i csapatok az esélyesek. A Venus a Victoria ellen is biztosan kell győzzön, bár a kolozsvári csapat már gyakran szerzett meglepetést a bajnok ellen. Ezúttal azonban aligha lesz meglepetés és bár a Venus nagygyőzelmére is lehetséges, tippünk még is 3:1 a Venus javára. A Rapid az UDR csapatát látja vendégül és ezen a mérkőzésen az exvasutasok még akkor is biztosan győznek, ha egy-két tartalékkal kell kiállniuk. Az UDR ugyan kitűnő együttes, de Auer és társai ma szinte verhetetlenek. Tippünk 2:0. A harmadik bucuresti-i mérkőzésen két bucuresti-i csapat játszik egymás ellen: a Sportul és a Juventus. Mindkét csapat az első fordulóban temesvári csapatot győrt maga alá és mindkét együttes a korai idény ellenére máris jó formában van. A küzdelem eredménye bizonyára közel jár majd a döntetlenhez, mégis az az érzésünk, hogy egy góllal a diákcsoport nyer. Tippünk: 3:2.

Aradon a CAMT vendégszerepel. Az első fordulóban a temesvári munkásatléták is gyengén szerepeltek, de ezen a héten már kiadós edzés-

sel készülődtek aradi testvércsapatuk ellen. Az AMTE sem maradt tétlen és így a közönség bizonyára nagyvonalú küzdelmeket lesz tanúja. A győztest megjelölni alig lehetséges, tippünk: pontosztokodás 2:2 arányban.

Temesváron a Ripensia és a Gloria CFR mérkőznek és a Ripensia nagyobb tudása alighanem gólokban is neg fog nyilvánulni. Biztos Ripensia győzelem várható és tippünk 3:1 a temesvári együttes javára.

Nagybányán a kolozsvári győztes Unirea Tricolor szerepel, amelynek ezúttal aligha sikerül kolozsvári bravurját megismételnie. A Carpati otthonában minden együttes számára a legnehezebb ellenfél és ezúttal is valószínűleg megszerzi a pontokat. Tippünk is 4:2 a Carpati javára.

A bajnoki táblázat a második forduló előtt így fest:

1. Rapid	12	7	3	2	38	16	17
2. Sp. Studentesc	12	5	5	2	28	20	15
3. Venus	12	7	1	4	36	14	15
4. Ripensia	12	5	3	4	20	21	13
5. CAMT	12	5	3	4	19	23	13
6. Carpati	12	5	2	5	18	18	12
7. UDR	12	3	6	3	19	22	12
8. U. Tricolor	12	5	2	5	20	23	12
9. AMTE	12	5	-	7	16	23	10
10. Gloria CFR	12	4	1	7	13	26	9
11. Juventus	12	2	5	5	20	35	9
12. Victoria	12	2	3	7	11	17	7

O Elhalasztják a Hollandia—Belgium országok közötti labdarugómérkőzést. A kiszemelt antwerpeni pályát a katonaság használja. Így tehát a brüsszeli stadionban fogják megtartani a mérkőzést. Az új időpont március 17.

O Hölgy világcsúcs! A japán gyorskorcsolyázó bajnokságok alkalmával világcsúcsot javítottak a hölgyek 3000 méteren. Az új világcsúcsot **Save Hirai** és **Yaveko Ejima** kisasszonyok érték el holtversenyben 5:28.3 mp.-es idővel. A régit a norvég **Laila Schou-Nilsen** tartotta 5:29.6 mp.-el. (1937-ben Davosban futotta) — A japán férfi-bajnokság legjobb idejét 5000 méteren érték el 8:49.2 mp.-el.

TEKESPORT

AZ ARADI TEKEKÖRZET ÜLÉSE hétfőn este 8 órakor lesz a Husiparosok székházában levő hivatalos helyiségben, melyen az egyesületi képviselők is saját érdekükben jelenjenek meg, mert a bajnokság tavaszi sorsolását ejtik meg.

A PRIETENI NŐI HATOS CSAPATTORNAJA és a múlt hétről visszamaradt női egyéni verseny szombaton, ma este kerülnek lebonyolításra, a Prieteni pályán. Különösen érdekes lesz a női csapatverseny, melyben a vendéglátó egyesület hölgyein kívül az AAC, Tricolor, Metalurgistul, Infratirea és Transilvania hölgycsapatai indulnak. Az este 8 órakor kezdődő verseny négy menetben 3—3 dobással, vörző fára megy és a legtöbb fát elért csapat győz. A csapatverseny első két helyezettje, az egyéni versenyben pedig a három legtöbb fát elért hölgyek értékes tiszteletdíjazásban részesülnek.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

Magyarnyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m és 21 m röv. hull.) 18.50: Pozsony. 20: Toulouse (328.6 m.) 19.50: Radio-Románia 20: Reichsender Böhmen (269.5 m és 31 m. röv. hull.) 21.18: Róma II (244.3 m.) és Róma RH (21.15). 22.15: London National (261 m) és rövidhullám GSA (48.50 m.) GRX (30.96 m.) 22.15: Reichsender Böhmen 23.45: Pozsony. 23.45: Belgrád (437.3 m és 49.2 m röv. hull.) 23.50: Besztercebánya. 23.45: Toulouse (328.6 m) és Strasbourg (349.3 méter)

SZOMBAT, MÁRCIUS 2.

Bucuresti, Radio-Romania 12: Időjelzés, vizál-lásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10 Lemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti és kulturális, valamint sportközlemények. 13.30: Preludiumok és operaintervezzók lemezekről. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különféle közlemények.

Radio-Romania 18: Az Országőr szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Drámai és filmkrónika. 19.17: Német szvittek lemezek. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania 20: Ion Petrovici tanár előadása a filozófusok portréiról. 20.20: Nella Maria Dimitriu énekel. 20.25: Margareta Vasilescu-Dejana énekel. 20.45: Hírek. 21: Rádióposta. 21.15: Rádiózenekar. 22.10: Hírek. sportközlemények. 22.30: Tánclemezek. 23.10: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. torna. hírek. közlemények. hanglemezek. étrend. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Mikulav Gusztáv zenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizál-lásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.20: Eötvös Irén meséi. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. hírek. 18.15: Géczy Farkas Klára zongorázik. 18.45: Helvzini közvetítés a kassai rádióból. 19.10: Rozsnyói est. 20.15: Hírek. 20.25: A rádióélet műsoros estje. Közvetítés Kassáról. 22.40: Hírek. időjárásjelentés. 23.10: Mindenből egy keveset. Zenés egyveleg. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Szórakoztató zene lemezek.

Budapest II. 18.15: A Szociális Misszió Társulat előadása. 18.45: Jazzszámok hanglemezeiről. 19.15: Katonazenekar. 20.30: Mezőgazdasági felőrá. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Uj vezetőség az aradi munkakamara élén

A munkügyi miniszter rendelkezést adott ki, amelynek értelmében új vezetőséget nevezett ki az aradi munkakamara élére. A rendelkezés alapján az új vezetőséget már a közeli napokban beiktatják hivatalába. A minisztérium által kinevezett új munkakamara vezetőség tagjai a következők:

Munkástagozat: Vostinar Gheorghe, Zopotă Ioan, Mihuti Gheorghe. **Magántisztviselő tagozat:** Gui Teodor, Spăth Antal, Popescu Aurel. **Kisiparos tagozat:** Tulbure Ioachim, Lazar Tatu és Böszörményi Benedek.

Ugyanez a rendelkezés az újonnan kinevezett munkakamara átmeneti bizottság elnöki teendőinek ellátásával Vostinar Gheorghe bízta meg. A munkakamara új elnöke tudvalevőleg a Nemzeti Újjászülés Frontja aradi szervezete munkás-tagozatának titkára, a nyomdai munkások céhének elnöke és már régebben is kifejtett szakmai jellegű tevékenységet a munkakamara valamint a társadalombiztosító pénztár vezetőségének keretében.

Az átmeneti bizottság beiktatási céljából Aradra érkezik Botez Gheorghe temestartómányi munkügyi vezérfelügyelő.

Az új gazdasági egyezmény értelmében:

Clearing-alapon bonyolítják le a román-bolgár árucserét

A közelmúltban röviden már megemlékeztünk róla, hogy új fizetési egyezmény jött létre Románia és Bulgária között. Ezt az egyezményt a két kormány kötötte egymással, míg a régi egyezményt a két állam Jegybankja írta alá.

Az új egyezmény értelmében a jövőben a román-bolgár áruforgalom a clearing elvének alapján bonyolódik le, a Bulgáriába történő petroleumszállítás kivételével, amelynek ellenértékét Bulgária teljes egészében szabad devizákban fizeti. Kontingenseket az új egyez-

mény nem állapít meg, tehát a két állam bármilyen árucikket vásárolhat egymástól. Azt az aktívumot, amely Románia javára a régi árucseréből még mindig fennáll, Bulgáriából történő áruvásárlásra használják majd fel. Az egyezményt meghatározatlan időre kötötték, 30 napos felmondási joggal. Minden jel arra mutat, hogy ennek a megállapodásnak eredményeképpen jelentősen fejlődik majd a román-bolgár árucseré.

Itt írjuk meg, hogy a román-jugoszláv gazdasági egyezmény érvényét három hónappal meghosszabbították.

A nemzetgazdasági miniszter akciót indított a belföldön található ásványi erők és ipari nyersanyagok fokozott hasznosítására

Bucuresti. A háború óta — amint ismeretes — nagyon megnehezült az ipari nyersanyagok beszerzése a külföldről, részben a tengeri szállítási nehézségek, részben valutáris és más okok miatt. A nemzetgazdasági minisztérium földtani osztálya azóta állandóan tanulmányozza azokat a lehetőségeket, hogy hogyan lehetne a hiányzó nyersanyagokat belföldön fellelhető ásványi anyagokkal pótolni. Közismert ugyanis, hogy az országban nagyon sok olyan ásványi anyag van az általában kitermelésen kívül, amelyeknek kitermelése, vagy nagyon nagy tökebefektetést igényel, s eddig ezért nem volt rentábilis, vagy pedig gyengébb minőségük miatt volt irrentábilis a kitermelésük. Mivel a világpiacokon bekövetkezett nagy áremelkedések, valamint a szükséglet fokozódása miatt ezek a szempontok

részben eliminálódtak, a nemzetgazdasági miniszter akciót indított, hogy eme ásványi eredetű belföldi nyersanyagokat fokozottabb mértékben termeljük ki.

Az eddigi kutatások során Bukovinában nagyon sok közepes minőségű mangán és ferromangán érc van, amelyeknek kitermelését fokozták. Jelentős molybdén ércet találtak Bihar megyében, amelyeknek kitermelését szintén fokozták. Az Alduna környékén nagyobb mennyiségű ekromérek vannak, ezek kitermelését is fokozták. Hasonló módon fokozták a pyrit és silíciumérc kitermelését is, ugyancsak az országban található gyengébb minőségű vasérc kitermelését is. Mindezekkel párhuzamosan folytatják az általajvizsgálatokat más érc kitermelésének érdekében.

Április elsejei hatállyal:

Megszűnik a CFR kiviteli fuvardíjszabása

Csak a gabonaneműek kiviteli szállítási tarifája marad érvényben

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában röviden már megemlékeztünk róla, hogy a legfelsőbb szállítási tanács a vasúti kiviteli fuvardíjainak emelése mellett foglalt állást. Ezzel a határozattal áll összefüggésben az a minisztertanácsi jegyzőkönyv, amely a Monitorul Oficial február 28-iki számában jelent meg.

Ennek értelmében 1937. július 15-ike óta érvényben volt kedvezményes vasúti kiviteli díjszabás az azóta életbe léptetett összes változtatásokkal együtt hatályát veszti és a jövőben a kivitelre szánt árucikkek esetében is az osztály, a különleges vagy az állomási díj szabást, tehát a belföldi szállításokra érvényes tarifát alkalmazzák azzal a feltétellel, hogy a szóban lévő árukra vonatkozó legkedvezményesebb díjszabást vegyék alapul. Kivételt képeznek a díjszabás 0000-tól 0022-ig terjedő tételei, vagyis a gabonaneműek, amelyek esetében az eddigi kiviteli díjszabás érvényben marad továbbra is. Külön intézkedik a minisztertanácsi jegyzőkönyv a petroleumtermékek

csőhálózaton való szállításáról, illetve ennek díjszabásáról, amely 10 százalékkal lesz alacsonyabb, mint a vasúti szállítási díjszabása.

A fentemlített módosítások 1940. április elsejei hatállyal lépnek érvénybe.

Egyelőre érvényben maradnak Aradon az eddigi maximális árak

A temesi királyi helytartóságtól írat érkezett Aradváros vezetőségéhez, amelyvel tudatják, hogy azok a maximális árak, amelyek március elsején hatályukat veszítették volna, egyelőre érvényben maradnak. Mint ismeretes, a város vezetősége új maximális árakra tett előterjesztést, ennek jóváhagyására vonatkozóan azonban még döntés nem történt és ezért vált szükségessé a most lejárt maximális árak érvényének ideiglenes meghosszabbítása.

A kétes-követelések tartalékalapjának kötelező százaléka. A központi pénzügyi bizottság az idei évre a kétes-követelések tartalékalapjának kötelező kulcsát 5 százalékban állapította meg.

Több, mint egymilliárd lej értékű petroleumszállítások el Constantából január hó folyamán

A kivitel Constantából a Földközi-tenger felé normális mederben folyik.

Az utóbbi időben mind nagyobb érdeklődés mutatkozik romániai kőolajtermékek iránt. A kivitel Constantából a Földközi-tenger felé normális mederben folyik. Január hó folyamán 251-314 tonna árut szállítottak 1 milliárd 149 millió lej értékben a constantai kikötőből, ebből 126.920 tonna benzint, 50.500 tonna „pakura”, 37.225 tonna „motorina”. A tengeri szállítványok rendeltetési helye menynviség szerint a következő volt: Anglia, Franciaország, Itália, Törökország, Tunisz, Görögország, Svájc, Marokkó, Bulgária, Palesztina, Szíria.

A romániai petroleumtermelés napi eredménye közel 1670 vagon, ebből az „Astra cordia” közel 230 vagon, a „Romano-Americana” közel 215 vagon, a „Steaua Roricana” közel 215 vagon, a „Steaua Romana” közel 190 vagon, a „Columbia” közel 165 vagon termel.

A romániai petroleumfinomítók múlt évben összesen 1.565.347 tonna benzint, 976.240 tonna világító petroleumot, 773.240 tonna „motorinát”, 1.986.979 tonna „pakurát” és 152.184 tonna különböző más termékeket termeltek.

A CFR KÖTELEZVENY-KIBOCSÁTÁSA. A közlekedésügyi minisztériumban rendeltőrvény-tervezetet dolgoztak ki, annak a rendeltőrvénynek első szakasza módosítása érdekében, amely felhatalmazza a CFR-t, hogy két és fél milliárd lej értékben kötelezvényeket bocsásson ki. Az említett tervezetet már el is juttatták a legfelsőbb törvényalkotó tanácshoz.

A hadfelszerelési bonok ki bocsátási árfolyama. A hadfelszerelési bonok első kibocsátási árfolyama — amint ismeretes — 97 százalék volt, vagyis minden egyes ezer lejes címletért 970 lej volt befizethető. A pénzügyminiszter a jegyzési határidőt meghosszabbította és ezért március 1-től kezdve — kamatkülönbözet miatt — a kibocsátási árfolyamot 97,7 százalékra, vagyis ezer lejenként 977 leire emelték fel.

A CFR, valutabeváltási árfolyamok. Március elsejei hatállyal a vasutak vezérigazgató-sága a következő valutabeváltási árfolyamokat léptette életbe: Egyiptomi font 620,90 lej, holland forint 80,36, drachma 1,70, dinár 3,20, német márka 52,50, belga 25,46, belga frank 5,09, pengő 28,35, dán korona 29,47, finn márka 2,40, escudos 5,61, török font 133,31, angol font 604,96, pezeta 20,29, olasz lira 7,53, dollár 150,39, norvég korona 34,27, francia frank 3,43, cseh korona 5,01, szlovák korona 5,01, svéd korona 35,86, észt korona 36,97, palesztinai font 805,68, lengyel zloty 19,95, svájci frank 33,92, arany-dollár 251,44, arany-frank 48,53.

FELHÍVÁS A GYÜMÖLCSTERMELŐK-HÖZ! Az EMGE aradmegyei főnöke értesíti az érdekelteket, hogy a. hó 10-én, d. e. 11 órai kezdettel tartja a gyümölcsár-árolási és védelmi bemutatóját, Arad, Str. Mocieni 3. sz. Dr. Izmail Mudjalledi kertjében. Tárgy: Időszzerű teendői bemutatása. Kései fagy elleni védekezési módok. Gyümölcsös tűző-készülék bemutatása. Kárttevő pilléket összefogó lámpa bemutatása. Rossz idő esetén a bemutatót a. hó 17-re halasztjuk el.

A bonbonok illetékét újra szabályozták. A bonbonok illetéke kétféle, az úgynevezett finom és a közönséges bonbonok csoportja szerint. Eddig közönséges bonbonok azok voltak, melyek kg.-ként 170 leinél drágábbak nem voltak. Most ezt az értékhatárt február 23-tól számítva 200 leire emelte a pénzügyminisztérium. Ezek a 200 leinél aluli közönséges bonbonok 6 százalék illetéket és 2 százalék repülőbéllyeztet fizetnek. A többi cukorkák, mint a fondant, dragé, karamell, nugat, csokoládéval, vagy anélkül, azok, melyek finom bonbon elnevezésűek továbbá az összes csokoládé-gyártmányok (csokoládé tojás, napolitaine, csokoládéfigurák, stb.) amelyeknek ára kg.-ként 200 leinél több, az egységes vámtárára értékelése szerint, 12,50 százalék luxussádjú és 3 százalék repülőbéllyeztet illetéket fizetnek. Az eladási árat a bruttó súly után számítják, tehát a csomagolás hozzászámításával. Az úgynevezett angol cukorkák — cukor és szőlőcukor gyártmányok — 6 százalék illetéket és 2 százalék repülőbéllyeztet fizetnek.

Legújabb jelentéseink:

Finn-orosz békekötés érdekében tett Moszkvában javaslatot Amerika nagykövete

Washington. (Rador.) A Stefani iroda jelentése szerint jól informált politikai körök kijelentették, hogy a moszkvai amerikai nagykövet Molotov szovjet orosz népbiztossal történt megbeszélése alkalmával

azt ajánlotta, hogy Oroszország elfogadható békeegyezményt kössön Finnországgal.

London. A Daily Herald stockholmi tudósítója jelenti, hogy a Viipuri körül folyó harcok hevessége a paroxizmusig fokozódott. Azok a hírek, amelyek szerint Moszkva és Helsinki között közvetítés lehetséges, mindinkább gyakoriak lesznek. Német és svéd közvetítésről beszélnek, de a két kormány mély hallgatásba burkolódik. (Rador.)

Anglia hajlandó szemet szállítani Olaszországnak

London. (Rador.) A Reuter távirati ügynökség jelenti, hogy az angol-olasz kereskedelmi tárgyalásokat megszakítás nélkül folytatják. Anglia ajánlatai tett arra vonatkozólag, hogy leszállítja azt a szénmennyiséget, amelyet Olaszország ed-

dig Németországtól szerzett be. Ezért cserében olasz ipari termékeket, főleg nehézipari készítményeket, valamint mezőgazdasági termékeket vásárol.

Az angol repülőgépek

ismét elrepültek Berlin fölött

London. (Rador.) Az angol légihaderő egy-egy csütörtökön éjjel, ezen a héten harmadszor repültek el Berlin felett. A repülőgépek igen értékes megfigyeléseket végeztek számos északnémetországi város s a balti kikötők felett. Kivéve Kieft és Helgoland tengeröblét. A légi minisztérium jelentése szerint az angol repülőgépek sikerrel vé-

geztek el fejadatukat az ellenséges területek felett. Ezek a repülők állandó őrzőjáratot tartanak a Friz-szigetek felett, hogy meggátolják az ellenséges repülőgépek tevékenységét az akna-erakásban. A repülőgépek Kuxhafen, Brückenhüttel és más városok felett is elszálltak.

Németországban rosszalólag vették tudomásul Koht norvég külügyminiszter beszédét

Berlin. (Rador.) Hivatalos körök Koht norvég külügyminiszter legutóbbi tett nyilatkozatát különféle képen kommentálják. Nem érjük többek között a német hivatalos körök, hogy miért készülnek a skandináv államok a szerinük törvénytelennek mondott aknaháború miatt tiltakozásukat bejelenteni a hadviselő felekhez. Ismerve a nemzetközi jogszabályt, az aknák elhelyezésére vonatkozóan pontosan megállapítható, — mondják Berlinben, — hogy

Németország örökösnek betartására és kizárólag a nemzetközi szabályok szemelölt-tartása mellett cselekszik.

Német körök Koht külügyminiszter azon kijelentésével, hogy Németország vessen véget az aknaháborúnak, már azért sem érthetnek egyet, mert ez minden logikát nélkülöz.

Hiszen ez azt jelentené, hogy nemet tengerajattjárók és a repülőgépek megszüntessék az éhínséges hajók elsüllyesztését.

Ez a felszólítás nem jelent mást, mint azt, hogy kéri Németországot, hogy ne tegyen semmiféle intézkedést az angol blokádnak, illetve Anglia ellen,

mely törvénytelen háborút folytat az asszonyok és gyermekek ellen. Ugyancsak meglepetést keltett az az érthetetlen kifejezés a nyilatkozatnak amely szerint

Koht norvég külügyminiszter kijelentette, hogy nem fogadja el a mostani csempészellenőrző rendszert, amely a nemzetközi jogot sérti.

Az elgondolónak ez a nyilvánvaló nemzetközi jogsértése nem jogosítja fel Németországot arra, hogy norvég hajókat süllyesszen el, amikor ezeket a hajókat az angolok ellenőrzés végzésére kényszerítik. Nincs bátorságuk, hogy erőteljesen ellenálljanak a nemzetközi jog megsértésének, hogy ezzel is semjességüket védjék az angol támadás ellen. Annál is inkább bizonyítékát adják annak, hogy nem értik meg a jelenlegi helyzetet, amikor azt kívánják a harmadik birodalomtól, hogy elfogadják beleförödjön abba a sorsba, amelyet Anglia akar készíteni számára.

Stockholm. (Rador.) A Szocialdemokrata című lap foglalkozik Koht norvég külügyminiszter csütörtökön elmondott beszédével és azt a reményt fejezi ki, hogy az északi államok Németországhoz intézendő jegyzéke nem lesz hiábavájo.

FÓRUM

Olvasási kellemetlenségek az aradi uccákon

Az elmúlt nap folyamán több levelet küldtek olvasóink, akik a felületesen tisztított uccákban uralkodó állapotok miatt panaszkodnak. Így többek között panasszal fordultak hozzánk a Ioan Russu Sirianu ucca, valamint az Imparaul Traian tér lakói, valamint azok a járókezők, akiknek utjuk a fentemlített útszakaszon vezet keresztül. A panaszos levelek egyike így hangzik:

— Az elmúlt napokban bekövetkezett hőemelkedés folytán megindult olvadás nagy hőmérsékletet talált a Ioan Russu Sirianu uccában. Az illetékes szervek nem fordítottak elég gondot arra, hogy a heteken tartó havazás ideje alatt, vagy azután eltakarítsák a belvárosnak ebből a forgalmas mellékúccájából a kocsitartó borító hőszőnyegét. Ennek következtében hetek óta, de főleg az olvadás beállta után csak a legnagyobb nehézség árán lehet az uccában közlekedni. A kocsit mindkét oldalán felgyülemlett hóbuckók az olvadás következtében vízzel árasztották el a kocsitartó és a gyalogjárókat egyaránt. A gyalogjárók egyes szakaszain a szó legszorosabb értelmében bokán fejlül erő víztócsák gyűltek össze és csaknem járhatatlanná tették a járdákat. Azok a gyalogjárók, akiknek utjuk a fentemlített szakaszon vezet keresztül, kénytelenek belegázolni a hatalmas víztócsába. A pénteken beállott esőzés következtében a víztócsák még csak fokozódtak és az uccában történő közlekedési lehetőség még rosszabb lett.

A fenti panaszok vonatkoznak az Imparaul Traian tere is, aminek következtében a téren való áthaladás a nagy víztócsák következtében csaknem teljesen lehetetlen.

A közérdekű panaszok orvoslását az Aradi Közlöny nyilvánosságán keresztül kérjük és reméljük, hogy az illetékesek gyors intézkedést foganatosítanak. Mély tisztelettel:

Több előfizető (alíráások)

Lederhilger Alfrédné sz. Masznyik Gizella fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy a legjobb férfi és rokon

Lederhilger Alfréd

okl. gyógyszerész

életének 49-ik évében rövid szenvedés után, március 1-én elhunyt.

Drága halottunkat március hó 2-án, délután 4 órakor helyezzük örök nyugalomra a helybeli evangélikus sírkertben.

Gyórok, 1940. március hó 1.

Adia meg neki az Ég a nagyon megérdemelt örök pihenést!

Lederhilger Rudolf és neje, szülei.

Masznyik- és Lederhilger-családok és számos rokon.

Intrepiandere funebrál E. GREINIGER, LIPPA.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket a 10 óra tízetendő

ALKALMAZÁST NYER

Házmesternek középkorú, gyermeektelen házaspárt keresünk. A férfi a szereléshez értsen. Cim a kiadóban. 1033

Ügyes, rendez, megbízható szobalányt felvesszünk. Cim a kiadóban.

Gyakorlott, ügyes futóst biciklivel felvesszünk. Cim a kiadóban.

LAKÁS

Új házban háromszobás lakás, összkomforttal kiadó. Str. Cosbuc 51. 1026

Kettőszobás, modern, magasszobrászati lakás, elő, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó a törvényszék mellett. Str. Dumbrava Rosie 27. 1008

Központban, folyosóról különbejárattal, bútorozott szoba, fürdőszoba, használatos kiadó. Str. Alexandri 5. I. 1022

Kiadó május 1-re

3 szobás, II. emeleti uccai lakás teljes komforttal. Strada Aviator Gheorghescu 11/a szám, a Park mellett. 927

Bul. Carol 44. szám alatt azonnal vagy későbbi időre, kiadó emeleti urilakás. 1027

VÉTEL-ELADÁS

Egy jókarban levő, mély gyermekkosci eladó. Cim a kiadóban. 1032

Megvételre keresünk jókarban levő excenter-, vagy korongprést. 20 tonnás. Cim a kiadóhivatalban. 1028

Varrógépet, jóállapotban levőt keresek megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

KÜLÖNFELEK

Zongorát, olcsót, keleti és belföldi szőnyegeket, antik és modern ezüstöt, varrógépet, antik poharakat, antik bútorokat veszünk magas árral. Zálogcédu-láját olcsón hosszabbítottuk Zálogcédu-lát megvesszük. Vesszünk ezüstöt, aranyat és teljes lakásberendezéseket. Tempo. Fischer Előz-palota.

Piactéren

földszintes ház 2x3 szoba, elő-, fürdőszoba, parkettás lakással 720.000 Leiert eladó.

Egyedüli megbízott Kiss Lajos „Uranul” ingatlanorgani irodája, Strada Eminescu 2. I. em. Tel. 25-61.

Bérbáz, 1x3, 2x2, 2x1 szobás és házmesteri lakással eladó. Cim a kiadóban. 1025

TISZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk. Cim a kiadóban.